

LAISVOJI LIETUVA

Lietuvių savaitraštis
Lėdžia Lietuvos
Atgimimo Sąjūdis

3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

Laisvoji Lietuva

FREE LITHUANIA

Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian
Regeneration Association

3157 So. Emerald Ave.
Chicago 16, Ill.
Victory 2-4372.

VIII metal

Kaina 10 c.

Ketvirtadienis, lapkričio mėn. 19 d.

Chicago 16, Ill.

Kaina 10 c.

Nr. 10 (168)

POLITIKOS FAKTAI (Skubančiam Skaitytojui)

Amerika

● Pats Trumanas pasisakė dėl Sovietų šnipų White per radio ir televiziją š. m. lapkričio 16 d. (pirma diena).

Jis pasisakė, kad įtarimus prieš šnipą jis žinojo, bet tada tie įtarimai nebuvo įrodyti. Trumanas stulė tą šnipą paukštinti, kad išmirti ji iš tos vitos, kur jis daugiau žalos Amerikai galėtų padaryti, ir paskirti jį ten, kur tą šnipą geriau galėtų sekti FBI agentai.

Vyriausio Prokuroro kaltinimus Trumanas pavadino "begėdiška demagogija".

● Šnipų White tėvai, Isaac ir Sara Maglewhite Weiss, atvyko Amerikon į Lietuvus.

● Amerika ir Kanada ginsis išvien nuo Sovietų bombų. Taip sutarė Amerikos Prezidentas Eisenhoweris, viešėdamas Kanadoje.

● Trys didieji renkami ypatingai konferencijai, gruodžio mėnesio pradžioje, Bermudoje. Dalyvauja Eisenhoweris, Churchill ir Lanlet (Prancūzija) ir visokie jų padėjėjai bei šinoral. Nuspręsta kas daryti, kad Sovietai nebeneri su jais tartis ir stato ultimatinio pobūdžio reikalavimus. Spėjama, kad Anglija ir Prancūzija spaus Ameriką daryti nuolaidas Sovietams, o Amerika reikalauja greitesnio pasirodymo karui Europoje, ypač vakariečių apginklavimui.

● Amerika neapleis Chiang Kai-Sheko? Amerikos vice-prezidentas Nixon, bekellaudamas apie pasauli, aplankė Nacionalistų Kinijos vyriausybės galvą Formozos saloje. Jis taip pat inspektavo nacionalistų kinų kariuomenę. Bet svarbiausia jis viešai pareiškė, kad Amerika Chiang-Kai-Sheko ir jo armijos neapleis. Tai svarbu. Tai Amerikos vice-prezidento žodžiai. Tuo tarpu, kai Amerikos užsienio politika (Dulles) nors dar ir neaiškiai, bet visvien krypstą ta linkme, kad Raudonoji Kinija teks priliti į J. T. Organizaciją ir, pagaliau, pripažinti. To ir Sovietai reikalauja. Tai gi tuo reikalu Amerikos vice-prezidento ir užsienio ministerio nuomonės yra skirtingos.

● Sovietų šnipų buvimas Trumano tarnyboje tebeįaudina ir Ameriką ir visą pasauli. Yra dėl ko jaudintis. Rooseveltas turėjo patarėją bolsheviką, o dabar vėl Trumanas? Labai daug respublikonų nori panaudoti tą progą ir smogti "mirtiną" smūgį demokratams, paskelbiant, kad demokratų valdžia reikią subolsėvikišumą Amerikos. Bet yra nemažai respublikonų, kurie tokiai taktikai nepripažinti. Pats Prezidentas Eisenhoweris tik labai nenoromis tokiai taktikai pritarė.

● Demokratai dėl šito kaltinimo yra atstaiji tuže. Mat, šito Sovietų šnipų reikalo išskėlimas sunaikino jų triumfą ir "pranašavimus", kad respublikonai jau gyvena paskutinės dienas. Demokratai tokia "teorija" buvo pradėję skelbti, kai jie buvo laimėję kai kuriuos rinkimus prieš respublikonus. Sovietų šnipas jau padarė savo. Po jo išgarsinimo respublikonai jau laimėjo Kalifornijoje. Yra pagrindo laukti, kad demokratai dar sustiprins savo propagandą, kad respublikonų valdžia Amerikoje reikią depresiją ir badą (Aišku todėl, kad respublikonai dėl visos pastangos, kad depresijos Amerikoje nebūtų).

● Du artimi Rosenbergo draugai dingo. Manoma, kad jie slapstosi nuo tardymo, kuris galėtų suteikti daug papildomų žinių apie Sovietų šnipų tinklą, apėmusį svarbiausias karo gamybos laboratorijas Amerikoje.

● Naujus šnipus surado McCarty. Tie šnipai būk tai veikia milžiniškos bendrovės "General Electric" laboratorijoje, kuri gamina karo reikalus ir turi gyvenimiai svarbių valdžios paslaptį.

● Per 10 minučių pasisėpk nuo Sovietų atominės bombos. Amerikos kariški specialistai pasako, kad šiuo tarpu gyventojai gali būti išpėti apie atominių bombų ataką ne anksčiau, kaip per 10 minučių. Jie ragina išpėjimų sistemą kuogrečiausia tobulinti ir stiprinti. Amerikos Prezidento Eisenhowerio mandagumo vizitas į Kanadą yra labai reikšmingas. Nes gi Kanada yra artimiausia Amerikos gyvenimosi linija nuo sovietų atominių bombų atakos. Todėl ir spėjama, kad tas vizitas turės svarbiausią "atominių" pobūdį.

● Amerikos automobilių raudoniesiems? Visi žino, kad raudoniesiems kinams labai stinga susisiekimo priemonių, ypač automobilių. Gi Amerikos auto gamybos firmos aišmuoja kad jau yra per daug prigiminta automobilių ir nebegalima jų čia parduoti. Reikia ir darbus išvairinti, ir darbininkus atleisti, ir pelnas mažėja. Todėl atsirado sumanymas eksportuoti automobilius raudoniesiems kinams. Laukia tik Amerikos valdžios leidimo. Kasin ar leis? Ar apsmoka stiprinti savo priešą.

● Nixon bus kandidatas (respublikonų) Amerikos prezidentus. Dauguma respublikonų jau dabar galvoja, ką statyti kandidatui prezidentus per ateinančius rinkimus. Kovą su demokratais bus "žūt ar būt". Daug kas mano, kad Eisenhoweris yra per "mandagus" su demokratais ir per švelnus su bolsėvizmo tendencijomis Amerikoje. Dabartinis Amerikos vice prezidentas Nixon tuo atžvilgiu yra stiprus ir daug šadantis. Jis dabar keliauja apie pasauli ir bus, žinoma, labai garsus. Tokią kelią jau atliko Stevenson, kuris, atrodo, bus demokratų kandidatas į Amerikos prezidentus.

● Sovietų šnipų Harry White bendradarbis William H. Taylor tebedirba Amerikai labai svarbiame Tarptautiniame Monetų Fonde.

● Respublikonai laimėjo Kalifornijos 24 distrikto kongresinius rinkimus. Pralaimėjo demokratai pyksta ant respublikonų ir kaltina, kad šie, norėdami laimėti rinkimus, paskelbė žinią apie buv. prez. Trumaną ir sovietų šnipą Harry Dexter White.

● Amerika indijos karo bazes Pakistane. — Indijos ir Sovietų pašonėje. Indija šiauriniai, Sovietai nirs-ta.

● Sovietai stato karo bazes Suomijos pasienyje. Ši vieta yra ideali Vakarų Europos užpuolimui. Neapgyventa. Pulkūs keliai. Elektros srovė tiekia Suomijai pastatytos elektros jėgainės.

● Molotovas atsirado. Ilgą laiką niekas nebeatėjo Molotovo. Buvo kilę įvairūs spėjimai. Bet gi Molotovas pasirodė per revoliucijos šventę Maskvoje.

● Vėl naujos bombos Sovietuose. Sovietai įgavo naują madą. Skelbia ir skelbia apie jų naujus išradimus atominių bombų srityje. Gal jie ir "išranda" (su savo šnipų pagalba) ką nors. Bet toks pasigrymas įrodo, kad jie nori pagądinti kitus. Atseit ir patys ko tai labai prisilijo. 750 tūkstančių raudonųjų kareivių yra pastatę dirbti Sovietų fabrikus, kurie turi reikalo su atominė gamyba.

● Argentinos diktatorius Peronas pasiuntė Sovietams tūkstančius tonų alyvos ir mėsos. Jis viešai sulauzė strateginių medžiagų blokadą prieš komunistus.

FILIPINAI

● Anti amerikietis Filipinų prez. Quirino pralaimėjo rinkimus prieš nacionalistą Ramon Magsaysay. (1949 metais po Quirino išrinkimo buvo sukeltos didelės riaušės, kurių numalšinimui buvo išsautka kariuomenė).

POLITINĖ APŽVALGA

RASO KAZYS VERŽIKAS

Tarptautine politika

420 divizijų prieš Sovietus... buvo, o dabar nulis

Ar Sovietai nebemato reikalo tartis?

Sovietų šnipai "dinamitas" demokratams

Europoje Sovietai dar supa, gi Azijoje jau apsupo.

Pereitą kartą šioje pačioje vietoje esu minėjęs, kad Sovietai jokia būdu negali tikėtis išviešpatauti pasaulyje. Jei to, kol jie vienu ar kitu būdu "nepakliūpdyt" Amerikos. O Amerikos Sovietai to nenugalės, kol Sovietai nepašams į savo rankas stipriausią Amerikos sąjungininkų Europoje ir Azijoje. Kitais žodžiais sakant, kol Sovietai nepašams tų sąjungininkų žmonių, jų žemės turtų (anglies, plieno, naftos ir kt.) ir galės laisvai Ameriką pulti nuo Atlanto iki Pacifiko krantų.

Karo metu prieš Sovietus stovėjo 300 vokiečių divizijų ir 120 japonų divizijų. Vadinasi, iš viso 420 divizijų kariuomenės prieš Sovietus. Vieni galėjo neišstoti Sovietų prie Atlanto, kiti prie Pacifiko. Dabar gi tų divizijų vietoje Vokietijoje ir Japonijoje yra nulis.

Azijoje padėtis daug blogesnė, negu Europoje. Kinija yra Sovietų sąjungininkė. Indija remia Sovietus. Žinoma, "moraliskai", iš baimės. Raudonėji prie pat šono beginklės Japonijos. Kaip visa tai atsitiko, visi gerai žinome. Rezultatas šiandien yra toks: Amerika turi dabar 20 kovai paruoštų divizijų. Iš jų 20 divizijų 6 divizijos yra Korėjoje, 2 divizijos Japonijoje ir 5 div. Vokietijoje.

Dabar suprantama, kodėl Amerika, illegal laukusi ir svyravusi, šiuo laiku kuogrečiausia nori ginkluoti ir Vokietiją ir Japoniją. Būt ar galima ką gero ten, tuose kraštuose — Vakarų Vokietijoje ir Japonijoje — kariskio rasti? Jau apskaičiuota. Vakarų Vokietijoje ir Japonijoje karų tinkamų, seniau išmokslintų karių, apie 4 milijonus, o Japonijoje apie 2 su puse milijonus. Tik reiklia jiems leidimo ginkluotis, reiklia "patalstyti" tu kraštų konstitucijas, o svarbiausia, reiklia jiems duoti pinigų ir ginklų. Atrodo, kad Amerika nebesvyruos ir duos viską, kas reikalinga. Ispanijos patvyzdis tatal rodo.

Bet ką gi ir visa tai Sovietai? Amerika, Anglija ir Prancūzija jau du kartus kvietė Sovietus derėtis šveicarijoje ir abu kartu Sovietai nesutiko. Vieni ginkluojasi ir kiti ginkluojasi. Ir derėtis nenori. Tai ar jau karas?

Klausimas: ar Sovietai iš tikrųjų nenori derėtis?

Žinoma, ką Sovietai iš tikrųjų mano — galima tik apytikriai spėlioti. Bet yra ir šiokių tokių ženklų tam spėjolimui. Kai Sovietai atsisakė važiuoti į šveicariją kalbėtis su vakarų ministeriais, tai šio pasaulio "stipriji" tuojau nutarė susirinkti netoli Amerikos — Bermudoje ir nutartų, ką čia dabar toliau daryti? — Dalyvaus Amerika, Prancūzija ir Anglija. Konferencija numatyta gruodžio pradžioje.

Aišku, Sovietams tuojau parūpo, kad šie didieji ten susirinkę ko nors biogo Sovietams nenutartų. Todėl vienas Sovietų laikraštis parašė, kad jis esąs gerai įgallotas paskelbti, jog Malenkovas visai nesuinteresuotas jokiomis slaptomis konferencijomis su Churchill, Eisenhoweru ir Bidault (Prancūzija). Daug kas negali, išmanyti, kam čia dabar toks "paskelbtas" reikalingas? Juk ir taip aišku, kai atsisakė važiuoti į šveicariją. Vieni mano, kad čia tik pakartotinis pagąsdinimas Bermudos būsiantiesiems svečiams. Gi gudresnėji mano, kad toks Sovietų pasisakymas reikią priminimą Bermudos konfe-

rencijos dalyviams, kad gal vertėtų pakviesti Malenkovą į slaptą konferenciją, visai privačiai ir slaptai išsiaiškinti, ko jis nori. Mat, kai diplomatai kalba, tai, žinoma, svarbu ką jie pasako, bet kartais labai svarbu suprasti ir tai, ko jie nepasako. Ir dar vienas, gal ne tiek reikšmingas, kiek įtartinas dalykas. Churchill ir dabar vis dar veržiasi į Maskvą. Nori slapta pasikalbėti su Malenkovu ir tiek. Ir daug ko gero iš to tikisi. Jis žada, net vienas, visai privačiai, važiuoti Maskvon, jeigu kiti nenorės jo kompanijoje būti. Todėl kai kas ir spėlioja, ar tik tas seris neturi kokų nors "ženklų" iš Maskvos?

Amerika

Prezidentų "mada" turėti po Sovietų šnipą?

Čia, žinoma, juokai tai mažai. Vėlinis Prezidentas Rooseveltas turėjo labai garsų patarėją (svarbiausia, Jaltoje), kuris vėliau pasirodė buvęs komunistas. Tai Hiss. Jis dabar kalėjime. Dabar visą Ameriką iki kauklų sujaudino žinia, kad ir buv. Prezidentas Trumanas labai protėgavo ir aukštino Sovietų šnipą Harry Dexter White. Blogiausia tai, kad Trumanas davęs tam šnipui labai peiningą darbą po to, kai FBI jį painformavo, kad jis yra Sovietų šnipas. Taip sakoma, taip tvirtinama. Tą žinią Amerikai paskelbė vyr. prokuroras ir, vėl dar buvo pridėta, kad jis tatal daro su paties Prezidento Eisenhowerio pritarimu. Tokia žinia, atrodo, labai nekokia. Trumaną blogai "nušviečia".

Tadai per daug karščiuotis, atrodo, lyg kad truputį per anksti. Daug kam atrodo keista, kad tokia "sensacija" respublikonų valdžios vyr. prokuroras paskelbė kaip tik šiuo momentu. Tai yra tuo momentu, kai neseniai buvusieji rinkimai labai sugadino respublikonams nuotaka, o demokratai pakėlė galvas ir pradėjo džiugauti, kad jie vėl bus greitai Amerikos valdžioje. Tą žinią buvo paskelbta taip prieš pat rinkimus Kalifornijoje, kuriuos laimėjo jau respublikonas. Juk apie tą dalyką (apie tą šnipą) respublikonų valdžia gi senai žinojo.

Šitas faktas šiek tiek atsveria Amerikos ikarštį ir prieš Trumaną ir prieš demokratus.

Dar yra ir antras dalykas. Įrodinėjama, kad dabartinis Prezidentas Eisenhoweris taip pat žinojo, anais laikais, apie tą šnipą. Jis tada buvo vyriausiojo kariuomenės štabo viršininkas ir FBI pranešimas ir jam buvo įduotas. Taigi šitas faktas kaip ir švelnina Trumano ir demokratų padėtį.

Yra dar ir trečias, nei šloks, nei toks, bet faktas. Kongreso komisija tuojau, "ant karštųjų" pareikalavo, kad Trumanas atvyktų duoti savo parodymus, kaip liudininkas dėl to šnipų. Pabrėžiū, kaip liudininkas, ne kaip kaltinamasis. Įvykis gan didelis. Trumanas gi — neseniai buvęs prezidentas. Gi dabartinis Prezidentas Eisenhoweris tuč tuojau tą Trumano kvietimą apgalvestavo. Girdi, nereikėjo kvieisti Trumaną. Ką padarė Trumanas? Iš pradžių, tuojau sutiko atvykti ir pasakyti, ką jis mano. Vėliau atsisakė. O ir pati komisija paskelbė, kad Trumano klausinėjimas atidėtas neribotam laikui. Kodėl? Vėliau gal pasakės. Dabar visai spėliojama. Gal "spaudimas" iš kur nors. Gal per daug staigiai viskas padaryta. O gal tas reikalas ir dar ką nors liečia?

Todėl atėjau kad esu lietuvis

ANTANAS OLIS

1950 metais Marquette parko parapijos salėje buvo suruosta padėkos diena, su atitinkama programa. Gatvėmis traukė būrial žmonių sales link. Naujai atvykusieji vedė savo gimines, pažįstamus, geradarius, kad tą dieną galėtų viešai išreikšti savo nuoširdžią padėką už visas jų idejas pastangas, kad mes, pabėgėliai, pasiekėm šią Laisvės ir gerbūvio šalį. Tėvai veda ir mus jaunesniuolius. Eiti nesinori, ten būti kartu ir klausytis kažkokių kalbų. Kada per metus, jau pramokus anglų kalbą, gal Chicago'je, pamatyti įvairiausių keistenybių.

Bet šiandien jau tokia diena, visi šeimos nariai turi dalyvauti padėkos iškilimėse, tai ir mes jaunesni kartu einame.

Prasidėjo sveikinimai ir kalbos. — Miesto burmistras, pats negalėdamas atvykti, atsuntė savo pavaduotoją. Jis kalba angliskai, drąsina mus ir linki laimingai iškurti šioje šalyje. Tėvai sėdi kaklus ištempe ir klausosi, bet anglų kalbos dar nekerta. Tadai balgas kalbėti visi nuoširdžiai ploja, nes vis vien mano, kad jei atvyko, tai tik gero linki. Mat, iki šios

Tadai du svarbius liudininkai tuo reikalu jau apklausti. Jie abu rodo, kad FBI žinios apie tą šnipą tikrai buvo pasiekę Trumaną. Ir Trumanas nekėpė demesio.

Žinoma, šito šnipų istorijos yra dar tik pradžia. Dar daug dalykų gali pasiskirti. Kol kas, taip sakant "laikina", gaunasi toks išpūdis.

Niekas Amerikoje netiki, kad Trumanas būtų buvęs palankus komunistams, ar būtų galėjęs turėti ką nors bendro su Sovietų špionazū. Jo, kaip Prezidento, darbai irodo visai priešingą jo nustelkimą. Faktus visi žinome. Iš kitos pusės visi žino, kad Trumanas nebuvo linkęs tikėti, kad Amerikos valdžios sferose galėtų būti komunistų ar net Sovietų šnipų. Jis tatal ironiskai vadindavo "raudonos silksės" propagandą. Tai gal jis ir dėl šito šnipų netikėjo ir skaudžiai apsiriko.

Tai, žinoma, yra smūgis ne tik Amerikos demokratų partijai, ne tik Amerikos tautai, bet ir visam laisvam pasauliui, kuris tiki ir laukia, kad Amerikos laisvė ir jos idealai nugalės Sovietišką tautų kalėjimą.

Šitas įvykis yra juo skaudesnis, kad ir prieš tai buvęs demokratų prezidentas (greičiausiai taip pat per klaidą) taip pat turėjo Sovietų draugą savo patarėju.

šalles nuo svetimų ir pavergėjų tik blogo girdėjome.

Dienotvarkės vadovas praneša, kad dabar turėjo kalbėti p. A. Olis, bet svarbius darbai ir dalina liga jį sudėikė ir jis neatvyko. Visoje salėje labai tylu. Pasivaigius pastebėjau visų veiduose nusiminimą. Juk šitas jaunas žmogus, čia gimęs ir augęs, pasiekęs aukštą tarnybos postą, įgijo visų nepaprastą meilę ir daug simpatijų. Jis savo karštą patriotišką ir nuoširdžią meilę Lietuvai ir jos žmonėms įgijo visų patikėjimą ir pagarbą.

Praejus kokiai 15 minučių iškilimų vadovas praneša, kad atvyko p. A. Olis ir tuojau į mus kalbės. Visas salė užta, ploja.

Scenoje pasirodo jaunas energingas vyras ir gražiai lietuviškai prabilo: "Nei darbas, nei liga negalėjo mane sulaukyti ir todėl atėjau, nes esu lietuvis".

Didžiausios ovacijos, plojimas ir šaukimas veržias publikos džiaugsmu.

Nurimus ovacijoms, p. Olis savo kalboje drąsina naujus ateivius nenusiminti, bet būti kietiems ir ryžtingiems. Svarbiausia, pasilikti kuo esame, išlaikyti lietuviybę ir vienybę, padėti vieni kitiems. Išgesnį laiką žodžiai — "Todėl atėjau, nes esu lietuvis" — glūdėjo mano atminty, bet su laiku, veikiant aplinkai, viskas užsimiršta.

Tėvai kartais primindavo, kad neužmirščiau, kas esąs, o kartais net kietai reikalavo, pirmoje eilėje pagarbos davę kilmėi ir tėvams. Dažnai nurodydavo pavyzdžiu p. Olį, kuriam lietuviybė ne tik nekentka, bet priešingai, padeda. Dabar ir aiškėja, kad jų tiesa. Daug čia gimusių lietuvių nežino kuo esą, daug naujai atvažiavusių vaikų nenorės žinoti kuo esą. Pirmųjų kaltinti daug nereikėtų, nes ne visi turėjo tokias dėkingas sąlygas išlaikyti, kaip p. Olis. Juk lietuviams yra plačiai žinomas vardas A. A. Vanagaiciū, kuris lietuvių kultūrai ir menui yra išvares platių barą. Šios šeimos aplinka daug padėjo bręsti ir pamilti Lietuvą, jos žmones, meną ir kultūrą.

A. Olis dabar kiek gali populiarina, kas yra lietuviška, dalyvaudamas visuose didesniuose minėjimuose, atsiliepdamas labai aukštą ir įtakingą valdžios, bei politikos asmenų.

A. Olis su savo padėjėjais surengė Washington'e iškilmingą Lietuvos Karaliaus Mindaugo 700 metų karūnavimo minėjimą, kuriame dalyvaavo Amerikos sostinės patys geriausi politikos ir valstybės vyrai. Amerikiečių laikraščiuose skaudžiau plačiau

(Nukelta į 2 psl.)

Lietuvos kariuomenės paradas Kaune.

1292 žuvo už Lietuvos laisvę

P. Erdvys.

Minint lapkričio mėn. 23 d. visuomet savo mintimis grįžtame į tą laikotarpį, kada lietuviai tautai buvo pilamas amžinybės antkapis, kada lietuviai kalbai buvo rašomas nekrologas ir kada Lietuvos Nepriklausomybei buvo padedamas kryžius ant visados. Tačiau atsirado ryžtingi vyrai, kurie ne tik sulaukė tautos "laisdutes", bet ją dar padidino ir tautinio apsučimo ir sustiprino viltį į tikrą Nepriklausomybę. Vieni iš pirmųjų toje kovoje pasireiškė: Dr. Basanavičius su savo "Aušra", kurioje skelbė tautai naują, šviesų rytoj artėjant, Dr. Kudirką savo "Varpu" skambino rezolucijas — Nepriklausomos Lietuvos prisikėlimą, o kun. Tumas — Vaisgantis, lyg ta Valdeleutė, su savo "Tėvynės Sargu" nebedavė pažadintai tautai dangiųjų tautinai užgesti. Lietuvių tauta sušizė šių pranašysčių ženkliams ir pirmimūsi didingą savo praeitį, apsišarvavusi garbingo lietuvių vardu, svedėdžia pagležos smūgi svetimai įtakai ir buriasi prie lietuviškos trispalvės vėlavos. Tautoje užverda dar didesnė, stipresnė atbudimo dvasia. Tą dvasią palaikyti atsirado ir daugiau tokių pranašų: Inž. Petras Valiešis, savo spausdintu žodžiu, tautoje sukūrė sekmingą tautiško atbudimo išpūdį, o tautos jaunimo dvasią kaltino poetas Malronis.

Ir taip tokiuose karingoje dvasios stadijoje Lietuvių Tautą užklumpa I-sis pasaulinis karas, kuris ištikrųjų duoda progos įgyvendinti visas pirmųjų pranašų pranašystes ir ikūnyti protėvių seną mintį: tik tuomet nugalesim priešą ir iškovosim Nepriklausomybę, kuomet būsim kariškai gerai organizuoti.

Laisvosios Lietuvos gyvenimo pradžia skaitome 1918.II.16, kada politinė vadovybė, Lietuvos Taryba, paskelbė Nepriklausomybę Akta.

Kai buvo paskelbtas Nepriklausomybės aktas, Lietuva tebebuvo svetimų jėgų — vokiečių — okupuota ir jos žemėje dar tebetyrė kalzerio žandarai, gi geriausiai ir ryžtingiausiai Lietuvos sūnus ir dukros I-ojo pasaulinio karo audros buvo išblaškėti po įvairius Rusijos plotus.

Rusų ir vokiečių pralaimėtas karas ir Lietuvos Tarybos paskelbtas Nepriklausomybės Aktas sudarė aiškias viltis Nepriklausomai Lietuvai atkurti. Del to visiems lietuviams, esantiems išblaškytiems ne tik po Rusijos plotus, bet ir kitose šalyse, artėjo momentas — grįžti Lietuvon.

Grįžti pakilo ne tik karo išblaškėti — tremtiniai, bet ir visi, kas tik galėjo pasisakyti esąs lietuvis ir noris grįžti į savo tėvynę. Ypač daug, drauge su civiliais, grįžo lietuvių kariškiai, kurie rusų buvo sumobilizuoti į armiją, kurioje ejo įvairias, net ir atsakingas pareigas.

Daug buvo ir tokių, kurie buvo pasiryžę grįžti į Lietuvą organizuotai, t. y. su kariškiais daliniais — batalionais, kuriuos rusų cara nuvertus ir Kerensko vyriausybė leidus, buvo suorganizavę: Smolenske, Vitebske ir Sibire. Bet, deja... Kerenski nuvertus ir Rusijai patekus boševikams Lenino valdžion, tie batalionai buvo išformuoti, o jų vadai areštuojami arba išžudomi. Tokioje kovoje, panaikinant Vytauto batalioną Sibire, buvo toševikų kardais sukapti 3 lietuviai karininkai ir keletas kareivių.

Nepriklausomybės Aktui išgaliojus, t. y. kalkuriems kaimynams ji pripažinus de facto, Lietuvos Taryba ryžosi sudaryti Lietuvos Vyriausybę — Pirmąjį Ministrų Kabineta.

Pirmosios Vyriausybės pastangos buvo kaip galima greičiau atkurti Nepriklausomą Lietuvą ir apsaugoti jos žemę nuo nepalankių kaimynų.

Ypač paskutinis klausimas Vyriausybės buvo stipriai diskutuojamas. Net pats Ministeris p-kas prof. Voldelemaras laikėsi tos nuomonės, kad jeigu Lietuva su nieku karo neveda, todėl ne vienas kaimynas neturi užpuolineti jos ir todėl kariuomenė Lietuva nereliksinga, nes galima apseiti su milicija vidaus tvarkai palaikyti ir net sienas apsaugoti. Bet kada pasireiškė drąsus ir revoliucioniškas deklaravimas Nepriklausomybės Akto, sujungino Lietuvos priešus, kurie suaktyvino savo veiklą ir todėl kraštui iš visų pusių grėsė daug pavojų.

Iš rytų — agresyviai pradėjo vertis Trockio pulkai, raudonosios penkiakampės žvaigždės šviečiami ir vedami, iš pietų — lenkų baltas aras savo kruvinus nagus aštrino, kad pulti aukš, iš vakarų — sklidio faterlandio išbadėjusios gaujos, prisidengusios Bermonto — Ovalovo vardu, o pagaliau to pačio likimo broliai — latviai kėsinosi kaip galima greičiau savo neramiomis rankomis užgrobti Pa-langą.

Matant aiškų ir greitą pavojų kraštui, kitos išelities Vyriausybėl nebėliko, kaip atsiskirti nuo išsižadėjimo steigti kariuomenę, o tuč tuojaus išleisti skelbimą į Tautą, kad steigiama Lietuvos kariuomenė. Tokiu būdu Lietuvos kariuomenė oficialiai įsteigta 1918.XI.23 d.; nes tą dieną Lietuvos Vyriausybė, apart atsisaukimo, išleido pirmą įsakymą kariuomenei. Nuo tos dienos ir prasidėjo tikras ir oficialus organizavimas Lietuvos pirmųjų karinių dalinių Vilniuje. Pats pirmasis Lietuvos kariškas dalinys buvo I-masis pestininkų pulkas, kurio pirmuoju vadu buvo paskirtas karin. Grigaliūnas — Glovackis.

Artėjant boševikams prie Vilniaus, Vyriausybė buvo priversta ne tik pači keltis, bet ir Lietuvos kariuomenės organizavimą perkelti į Kauną turėjo. Pirmoji Vyriausybė, persikėlus į Vilniaus į Kauną persiorganizavo, t. y. buvo sudarytas antras Ministrų Kabinetas su adv. Šlezevičium priesaky, kuris su nepaprastu ryžtingumu ir didele energija emėsi tą darbą tęsti toliau. Tuč tuojaus išleido atsisaukimą į Lietuvos gyvenotojus, kviesdama visus pajėgius vyrus savanoriais stoti į organizuojamą Lietuvos kariuomenę: "Vyrat! Ne karį Lietuvos priešai norėjo uždėti ant mūsų amžiną nepakeliamą jungą. Bet mūsų Tėvynė nenugalėta. Ji gyva! Šiandieną visi išvydome laisvės rytojū švintant: Lietuvos Nepriklausomybė neša visiems laisvę ir laimę, tad ginkime Nepriklausomą Lietuvos Valstybę! Vienybėje, kaip broliai, pasidavę kiti kitam rankas, eikime drąsiai į kovą, visi kaip vienas stokim už Tėvynę!

Lietuva pavojuje! Vokiečių kariuomenėl atsitraukiant, jau įsibrove Lietuvon svetimoji Rusijos kariuomenė. Ji eina atimdama iš mūsų gyventojų duoną, gyvulus ir malstą. Jos palydovai — badas, gaisrų pašalvės, kraujo ir ašarų upeliai. Tad ginkim Lietuvą! Parodykim, jog esame verti amžinai kovotos laisvės! — Šiandieną Lietuvos likimas mūsų pačių rankose!..."

Beveik tuo pačiu laiku buvo sušaukta Lietuvos gyventojų atstovų konferencija, kurioje tas pats šlezevičius su ašarotomis akimis kreipėsi į dalyvius, kviesdamas juos bendromis pajėgomis bei išgalėmis gelbėti beveik beviltišką padėtį Lietuvos.

Visiems buvo aiški ir suprantama dilema, kad kiekviena, siekianti laisvės tauta, turi save ginklu apginti

Iš kaimų ir miestų, iš urvų ir girių, iš tremties golgotų, renkasi minia... Kankinių net vėlės iš kapų išnirę — Sauria visai žemei: — Kelsis Lietuva!..."

KAS AŠ ESU?

Vieniems esu aš įkyrus Daugiau už krislą akyje, Daugiau nei iš gūžtos perekšė išgrūsta, Arba, likiminė satyra, Vergų vergo butyje, Ir grąsus lygvardžiui alkanų dienų našta!

Kitiems esu gan santūrus; — Neaškus typos kelyje. — Mislė klaikiuos vepretuos šelstančių gaisrų, Arba jėga audrų perkūno, — Keistas baubas naktyje Ir panus, lyg spalvos tarpe daugelio varsu!

Trečiams esu nei šis, nei tas; Čia keistas padaras gamtos, Tinkąs trinciai, lyg gatvių grindinio akmuo. Čia pinklės vėjais išraizgytos, Žemės palaimos šventos, Arba mirštąs rūkų agonijoj ruduo.

Bet kas esu aš? Kas supras? Tikrai ne tie, kurie opinijos žaros Svaldyti sugeba groteskų erdvėse! Kas aš esu, mane supras, Ir mano kelią laiko vingiuos ras Tik tie, kuriuos supančiojo tremties dvasia.

J. Masionis.

PIRMOSIOS SNAIGES.

Pirmosios snaigės prie lango kviečia, Išeit į gryną orą vilioja; Kerėjanciasis monais spindri ir šviečia Svajonių tolius pūkais aploja.

Pirman jų šokin pirmasis žvilgsnis Net niekšo mestas, yra nekaltas! Klekvienas mirksnis, kiekvienas šypnis, Jei joms sukurtas mėlais ir šventais!

Pirmosios snaigės — pirmoji melė, Vienodai buria atėitį gražią. — Ir tik kal šaltis pergali saulę, Jos po mūs koltų vėgdamos čėža.

Lenktynių šuoliais šokdamos snaigės, Skuba apkloti pilkąją žemę, Baltos, nekaltos, kaip kokios deivės, Kaip erdvų žvaigždės tiesia mums kelią... Juoz. Masionis.

ir savo valstybės sienas krauju apibrėžti. Tas valdmuo ir buvo pavestas naujai besikuriantiai Lietuvos kariuomenei atlikti. Vyriausybė neapsiriko ir jaunoji kariuomenė jos neapvytė, nes savo krauju, iš tikrųjų, apibrėžė valstybės sienas ir nulėmė santykius su rusais, bermontininkais ir lenkais.

Po tų visų atsisaukimų skubėjo savanoriai iš visų Lietuvos kampų ir kempelių: ejo valstiečiai, miestelėnai, mokiniai, studentai, rašytojai, menininkai, dvasininkai ir ellė kitų. Visų buvo bendras ir vienintelis tikslas — išgelbėti savo Tėvynę iš baltos pevojavos. Visam tam sąjūdžiui vadovavo grįžęs iš svetimų kariuomenių kariai — lietuviai, kurie jau turėjo kovos "krikštą" ir karinį pasirušimą — mokslą. Savanoriai nebuvo nei tinkamai apmokyti, nei social pavargę, nes kraštas okupuotas taip buvo nualintas, kad apant žalių žirnių nieko geresnio krašte nebuvo galima gauti.

(Tęsa sekanciam numerį).

TODĖL ATĖJAU, KAD EŠU LIETUVIS.

(Atkelta iš 1 psl.).

ir geriausias atsilėpmūs apie Lietuvą, jos bylą ir Lietuvos meną.

Mūsų laikraščiai siaurai paminėjo, o kiti rašė, kad karalių gadybės praejo ir jau nepopuliaros. Tačiau Amerikos laikraščiai konstatavo ne tik seną Lietuvos istoriją, bet aukštą seną Lietuvos liaudies meną bei dainas, šokius ir kultūrą, kur pažymėjo, kad lietuviai yra dvasios jobių, o ne materialių gėrybių žmonės.

Džiugu, Lietuvių čia augančiam jaunimui toks mūsų spaudos abojumas mūsų istorijai yra nesuprantamas, o istorijos mums kaip tik daug reikia. Antram atvežtam jaunimui: čia augančiam, kad stiprūs išliktų kuo yra gimę, patarčiau jų tėveliams skautišką šūki — budėti.

Š. m. lapkričio mėn. 8 d. Lietuvių Auditorijoje buvo iškilmingai paminėta 35 metų Lietuvos skautų įkūrimo jubiliejus. Į minėjimą susirinko labai daug garbingų svečių ir nuosirdžių skautų rėmėjų, bičiulių.

Garbės prezidentuman pakviestas Lietuvos Konsulas p. Daudžvardis, p. A. Oliš, vyr. skaut. Pačiaskauskas, vyr. skaut. O. Zailskienė, skaut. Vaisnys, evang. dvasios vad. kun. Trakis, L. B. Pirmininkas p. Blinstrubas, amerikiečių skautų atstovas, ir kiti.

Lietuvos skautai per savo 35 metų gyvavimą labai trumpą laikotarpį turėjo ramų ir našų darbą. Šielp skautams teko nešti sunki likimo našta ir perėti labai daug sunkių ir kruvinių kryžiaus kelių. Daug sudėjo kilnių asmenybių ant žiaurais karo aukuro. Didį pagarbą tenka mūsų seniesiems veteranams, kad jie varguose nepasimetė ir nepalūžo, visa laiką budėję. Greitai atgaivino Skautų organizaciją, subūrė jaunimą ir darbas eina toliau.

Užtai kalbėtojai tikrai negalėjo gražių žodžių ir linkėjimų, kad ateityje tesėtume.

Konsul. Daudžvardis džiaugėsi, kad lietuvų jaunimas susibūrė į taip garbingą organizaciją, kuri savo dvasia apima visą brestantį jaunimą.

A. Oliš linkėjo sekmes, ištermes ir pasilikti kuo esame gimę.

Visi skautai buvo nutelkti labai linksmi ir yra dėkingi už visus sveikinimus ir linkėjimus.

Šia iškilminga proga už skautišką veiklą buvo apdovanoti daugelis skautų. Dvasios vadovas kun. Vaisnys S. J. ir "Lituanicos" Tunto tuntininkas sktn. B. Gurėnas buvo apdovanoti lelijos ordenais. Sktn. Grigaliūnienė taipgi gavo lelijos ordėną. Sktn. Kaunas ir vyr. valt. Levanas gavo medalius už nuopelnus skautybei. Daugelis jaunesnių skautų gavo pažangumo medalius.

Tau, Broli ir Sese skaute, linkiu, kad primintum kitiems ir taip pat ką tu veiktum, kuo bebūtum, kur nuėitum, neužmiršk p. Oliš žodžių: "TODĖL ATĖJAU, NES EŠU LIETUVIS".

Algimantas Grigaravičius.

LAISVOSIOS LIETUVOS ATSTOVAI:

Omaha, Nebr. Pangorlis Stasy, 1505 So. 31 St.

Philadelphia, Pa Kaziaskauskas Razy, 230 Mountain St.

Hillside, N. J. V. Valickas, 572 Champman St.

Toronto, Ont., Canada Balcūnas, 64 Mc. Kenzie Cres.

Montreal, P. Que, Canada Baltūnais Pranas, 1834 Sicard St.

Vokietijoje J. Gytis, (13b) Niemmingen | Allg., Lit. ABN Postfach, W. Germany.

Australijoje Grina Simas, 10 Peel St., Sydney — Kirribilli, N.S.W.

Baltimore, Md. A. Cesonis, 1323 Hollins St.

Detroit, Mich. Vladas Pauza, 1906 — 25 St.

Newark, N. J. Kazys Trečiokas, 315 Walnut St.

Anglija, K. Jonelynas, The Chase Hostel, Coventry.

Kolumbija, K. Klatskauskas, Medellin, Aprt, nac. 2336.

Cleero, Ill. Stasy Juozaitis, 1413 So. 49 ct.

Sault St. Marie, Ont., Canada, A. Motiejūnas, 78 Fanered St.

KAIP GYVENSIM, KĄ MATYSIM RYTOJ?

JULIUS ŠAKELĖ

Šie metai yra patys gerieji

Padėtis keičiasi

Kam bus blogiau, kam bus geriau?

● Šie metai 6% geresni, negu 1952 metai.

Jau dabar apskaičiuojama, kad šie metai Amerikos ūkiui yra patys geriausi: visoje istorijoje. Jie geresni už 1952 metus 6%, už 1951 metus — 12%, ir už 1950 metus net visais 30%.

Bet Prekybos Departamentas taip pat jau yra apskaičiavęs, kad bendros žmonių asmeniškos pajamos Amerikoje pradėjo kristi. Šių metų liepos mėnesį visi Amerikos žmonės bendrai sudėjus turėjo 287 milijonus dolerių pajamų, o per rugsėjį mėnesį jau 2 milijonais mažiau.

Priežastys? Šiek tiek sumažėjusi gamyba fabrikuose, panaikintas vadinamųjų viršvalandžių ir darbų sutrumpinimas iki 4 dienų per savaitę karkurose kariškos gamybos imonėse.

Jeigu gamyba žymiai sumažėtų ir nedarbas pradėtų plėstis, darbininkų unijos galvoja apie reikalavimą įvesti 30 valandų darbo savaites.

● Ar bus labai blogai?

Kas gi tikrai gali pasakyti? Bet gan pagrįsti apskaičiavimai jau padaryti. Jie nėra taip balsūs. Numatoma, kad ateinantieji 1954 metai nebus tokie geri, kaip šie metai. Jie bus patys garsieji Amerikos istorijoje metai po 1953 metų. Tai reikšia, bus blogesni, negu šie metai, bet geresni, negu visi kiti buvusieji metai. Bus geresni ir už 1951 ir už 1952 metus. Gal daugiau bus panašūs į 1952 metus.

Klausimas, kodėl nebus blogiau? Yra daug priežasčių. Bet viena gana apčiuopiama. Amerikos valdžia, kad ir respublikonai, yra pasiryžę kietai įsimaityti į ūkio reikalus, jeigu tik patėris pradės labiau pasytili. Numatoma duoti valdžios užsakymus tose vietose, kur daugiau atsiradę bedarbių. Net visai naujus fabrikus tokiose vietose atidaryti. Tam galima tikėti. — Valdžia, kad ir nesena buvusių rinkimų pamate, kad balsuotojai blogėjančio ūkio padėties nemėgsta ir tuojaus "keršija", neberenka respublikonų.

● Kur gali būti "susilpnėjimas"?

Manoma, kad pramonės gamyba gali iki kitių metų vasaros silpniausio sezono gali sumažėti 15%, palyginus su šių metų pavasario pačiu aukščiausiu sezonu. Tai vis dėlto būtų mažesnis susiaurėjimas, negu 1949 metais. Tada ir gi buvo šiek tiek panašu į mažą krizę Amerikoje.

Šitie susilpnėjimai pirmoje eilėje gali paliešti automobilių fabrikus, toliau tas imones, kuriose gamina visokias mašinas ir įrankius žemės ūkiui, ir, žinoma, visas tas imones, kurios gamina fabrikų įrengimus ir mašinas. Televizijos, šaldytuvų gamyba taip pat gali greičiau sumažėti. Namų ruošos įrankiai ir mašinos taip pat bus sunkiau parduoti.

Bet gi avalynės, drabužių, maisto, gazolino, popierio pareikalavimas tikimasi bus normalus.

● Pardavimo agentų bus dabar sunku "atsikratyti".

Visos firmos stačiai gaudytė gauda gerus pardavimo agentus. Žino, kad greit bus didelių sunkumų "sužavėti" pirkeją. Bet yra stačiai genijų tų agentų tarpe. Pats aš stebėjau tokį atsitikimą. Tada buvo prieš dvi savaites. Paskambina vienai inteligentiškai tremtinių šeimai agentas. Siūlo enciklopediją — ne lietuvišką. Atsakymas trumpas: "Nereikia".

— Bet gi jums už tą enciklopediją nei cento nereikės mokėti, nei dabar, nei vėliau — entuziastiškai aiškina agentas.

— Kaip tai nereikės? Nenoriu. Žinau, kad tokių brangių dalykų niekas veitui negali duoti. Ir mėgina jau pakabinti telefono ragelį.

— Palaukite, ponai, — šaukia kuone alpdamas agentas. — Patikėkite ponai, tai tik jums. Už tai mes tik jus paprašysime parašyti į mūsų knygą, kad ta enciklopedija tikrai gera.

Toks argumentas poniją įtikino. — Agentas paklausė, kada jos vyras bus namuose ir padėdėjo tuo laiku atėiti. (Visada agentai nori atėiti, kai vyras yra, nes priešingu atveju gali atkibinti nerimtai ir dar ko gero gali išėiti nemalonumų).

Ir va, kita diena, sutartu laiku, agentas atvyksta. Ir kaip gi manote baigėsi tas atsitikimas su agentu? Gi ta porėlė nusipirko enciklopediją ir

sumokėjo arti 300 dolerių. Tik kai agentas jau buvo už durų ir sėdo į auto, "atsipeikėjo", ir suprato, ką padarė. Bet, žinoma, jau buvo per vėlu. Tai va, kokių genijų yra.

● Panelė Eugenija Franckinaitė rašo:

Norėčiau papildyti A. Pupello minitą "suinteresuotiesiems raštinės darbais" straipsnyje (žūr. LL Nr. 8).

"Toms, kurios negalės dirbti normaliu gyvenimo laiku, nepatartina pasirinkti skaičiavimo sritis, nes kitu laiku ceļmanoma gauti darbą".

Raštinės darbu vakarais ir naktimis pasirinkimas yra labai mažas. Skaičiavimo mašinėlė mokytiš patartina toms, kurios negali dirbti 40 val. į savaitę. Lengvai galima gauti dirbti nuo 9 val. iki 3 val., arba vakarais nuo 4—5 val. iki 10—11 val. Be to, galima gauti dirbti 2 arba 3 dienas į savaitę. Neretai pageldauja mokėti rašyti mašinėlė bent 25—30 p. m. Atlyginimas nuo 1.25 iki 1.75. Priklauso nuo darbovietės ir patyrimo. Lygiai tą galima pritaikyti ir mašininkams. Atlyginimas truputį mažesnis. Bendrai imant, vien rašyti mašinėlė arba skaičiuoti yra gana nuobodus ir atidumų ir akų įtempimo reikalaujantis darbas. Norint gauti įvairnesį darbą, reikalinga mokėti anglių kalbą.

● Butų nuomotojams ne linkma.

Nuomų kontrolės nebėra. Sako butai savaimė atpigs, kad daugiau namų bus pastatyta. O namų bus daugiau pristatyta, kai butų kainos bus tokios aukštos, kad iš namų statymo ir išnuomavimo bus geras biznis. Bet gi statybos amatininkų atlyginimas nemažai ir dar kyla. Statybos medžiaga kainos kyla. Tai kiek gi reikėtų nuomos mokėti, kad būtų biznis iš namų statybos? Be valdžios įsimaitymo ar pagalbos čia greit nieko gero nebūs.

● Ko daugiau Amerikoje: turtinų ar vargšų?

Amerikoje yra maždaug 40 milijonų šeimų. Čia duodu lentelę, iš kurios matosi, kokių šeimų (uždarbis atžvilgiu) yra daugiausia ir kokių mažiausia. Lentelė kiekvienam be jokiu paaiškinimų aiški. — Ypač šie tremtiniai, kuriems daug kas visokių dalykų apie Amerikos turtius ir beturčius prikalba.

Metinis uždarbis	Šeimų skaičius
Mažiau negu nuo \$ 1,000 —	3,700,000
nuo \$ 1,000 iki 1,999 —	4,600,000
nuo \$ 2,000 iki 2,999 —	6,200,000
nuo \$ 3,000 iki 3,999 —	8,000,000
nuo \$ 4,000 iki 4,999 —	6,300,000
nuo \$ 5,000 iki 5,999 —	4,300,000
nuo \$ 6,000 iki 6,999 —	2,800,000
nuo \$ 7,000 iki 9,999 —	3,000,000
nuo \$ 10,000 iki 14,999 —	1,000,000
nuo \$ 15,000 ir daugiau —	500,000

● Koks amžius vyrui ir koks moteriai yra patys pelningiausias Amerikoje?

Yra nustatyta, kad Amerikoje vyrų daugiausia pinigų uždirba tarp savo 35 ir 44 metų amžiaus ir moterys tarp 25 ir 34 m.

ISAKĖ ISKAPOTI VYTI.

Lenkas Boleslov Kolodziejsky 1944 — 1945 m. gyvenęs Marijampolėje, o vėliau repatrijavęs į Lenkiją — Sedlec miestą, neseniai parašė laišką savo giminėms į Cleero, kuriame gana smulkiai išvardina 1944 — 1945 metų gyvenimą Marijampolėje.

Rusai jam, kaip technikui, isakė ant Mokytojų Seminarjos Rūmų įkapti Vytį. Kolodziejskis besukubėdamas nukrito ir nusilaukė koją. Buvo nugabentas į ligoninę, kur jį gydė Dr. Bielskus. Atsikrėmęs name už draugų buvo toje ligoninėje laikomi sugautieji partizanai.

UZJORIUOSE daugelis mūsų tautiečių yra nedalios dienų stiegiami. Jiems reikalinga ir moralinė parama. Užsakykit savo pažįstamui LL.

2 pusl. LAISVOJI LIETUVA

LAISVOJI LIETUVA LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

FREE LITHUANIA
LITHUANIAN WEEKLY

Published every Thursday by
LITHUANIAN REGENERATION
ASSOCIATION
3157 So. Emerald Ave.,
Chicago 16, Ill.
Telephone: Victory 2-4372.

straipsniai ne visada išreiškia redakcijos nuomonę.

Išdėstomųjų skelbimų kainos: 2.00 už colį vienoje skiltyje. Smulkūs skelbimai (ne mažiau 15 žodžių) — po 7 c. už žodį. Už telefonu priimtų skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako. Prenumerata ir skelbimai po darbo valandų priimami, paskambinus telefonu: HEMlock 47889.

Prenumerata: metams — 4.50; pusės metų — 2.50. Atskiras numeris 10c. Subscription per year — \$ 4.50; 6 months — \$ 2.50; 10 c. per copy.

Mag. hist. Bračas

“Laisvosios Lietuvos” skaitytojams

Julius Bračas.

“LL” korespondentas, ryšium su Latvijos 35 metų Nepriklausomybės sukaktimi, kreipėsi į LATVIJŲ LIETUVIŲ VIENYBĖS Centro Valdybos pirmininką mag. hist. JULIJŲ BRAČĄ šiais klausimais:

1. Malonėkite, p. Pirmininke, mūsų skaitytojus palaimuoti, koki yra tremties latvių politiniai centrai, ar jie yra rinkti, ar kitu koku būdu susidarę. Kokios veikia latvių politinės partijos ir kovos sąjūdziai?

— Pasauliniai latvių politiniai centrai kaip tik dabartiniu metu palaipsniui organizuojamas. Jau yra įsteigta “Latvių Atstatymo Komiteto Europoje Centras”. Jo būstinė Londone. Ši institucija susidaro iš atskirų Europos kraštų tremtinių bendruomenių išrinktų atstovų. Be to, parlamente veikusioms buv. politinėms partijoms skirta vienas trečdalis vietų.

Kiekvienoje emigracijos šaly veikia tremtinių bendruomenės, kurios nėra vienodai organizuotos ir vienodai vadinamos taip, kaip PLB padaliniai, P.V., Vokietijoje veikia “Latvių Tremtinių Bendruomenė”, Anglijoje — “Latvių Tautinė Taryba”, JAV — “Amerikos Latvių Sąjunga” ir pan.

Latvių diplomatiniai atstovai veikia įvairiai, kaip ir Lietuvos. Latvių diplomatinis šefas yra p. ministras Karlis Zarins Londone.

Buvusios parlamente atstovautos partijos stengiasi atsikurti tremtyje. (Okinkų Sąjunga, socialdemokratų, liberalai, latgaliai). Šio aktyvumo centras yra Stokholmas. Atskirų partijų skyriai veikia ir Londone, Niujorke ir Toronte. Tremty susidaro ir naujų politinių susigrupavimų. — “Dauguvos Vanagai” p. pulkin. V. Janumo vadovaujami yra karitatyvinė organizacija, tačiau turi ir savo politinį nusistatymą. Neseniai buvo įsteigta “Latvių Tautinis Centras” (būstinė Niujorke). Jo ideologas — buv. ministras Dr. A. Valdmānis. Ši organizacija laiko save artima JAV respublikonams.

Antikomunistinėje kovoje dalyvauja visos latvių organizacijos. Šiuo atžvilgiu daugiau nuopelnų turi Latvių Tautinis Fondas Skandinavijoje, kuris metų eigoje išleido eilę vertingų antikomunistinių knygų. Nijorke įsikūrė “Amerikos Latvių Informacijos Centras”, kuris ruošiasi išleisti platų rinkinį “Komunistų nusikaltimai prieš latvių tautą”. Specialiai paminėsiu “Tautinę Sąjūgą” (Nacionalia Sarde), kuri kaip rezistencijos organizacija, įsteigta jau tremtyje, ir yra narė Antibolševikinio Tautų Bloko (ABN), taigi yra Lietuvos Atgimimo Sąjūdzio santarvininkė. — “Tautinės Sąjūgos” vardu man teko matytis su Mr. Kersten, jo lankymosi metu Europoje, su kuriu turėjau platų ir ilgą pasikalbėjimą ir ypatingai pasvečiau jo glaudžius ryšius su lietuviais.

2. Gal Tamsta turite smulkių žinių apie Latvijos rezistencijos kovą dabartinėje okupuotoje Latvijoje?

— Latvių tautos rezistencija yra pasyvaus charakterio — išvengti aukų, išlaikyti gyvą tautos substanciją. Toks kovojantis partizanų veikimas, kaip Lietuvoje, dėl krašto gamtos sąlygų nėra įmanomas.

3. Kaip Tamsta žiūri į Baltijos valstybių federacijos klausimą?

— Baltijos valstybių federacija reikia ruošti jau dabar, kas jau faktiniai ir daroma. Baltų politiniai veiksniai ir bendruomenės vis daugiau ir daugiau artėja, veikia palaipsniui koordinuojama. Bet reikia žengti drąsiai ir toliau — įkurti PASAULIO BALTY BENDRUOMENĖ, kaip trijų tautų bendruomenių federalinę sąjungą. Taip pat yra labai reikalinga ir bendra pasaulinė BALTYJOS IŠLAISVINIMO TARYBA, kaip vyriausias politinis koordinacijos organas.

Taip planingai sutelkus visų trijų tautų intelektualines ir materialines pajėgas tremty, būtų galima pasiekti žymial geresnius rezultatus.

4. Kaip latviai žiūri į Lietuvos sienų klausimą?

— Latvių vienybininkai yra su lietuviais solidarūs ir sienų atžvilgiu. Mes pripažįstame Vilnių kaip Lietuvos sostinę ir Klaipėdos kraštą kaip neatkirtamą Lietuvos dalį. Mūsų pagėdovimas būtų — lietuviams atkurti rėmimą ir toliau sudarytomis sutartimis ir sienų klausimą iš savo pusės nekomplikuoti, statant naujus reikalavimus pagal kiekvieno asmenišką uožtiūrą. Latviai labai svarbu, koks konkrečiai atrodė tas partneris, su kuriuo ji turi jungtis, nes federacijoj kiekvieno partnerio sienos tampa bendromis sienomis. Ir todėl latviams ne vistiek, kokios yra lietuviai aspiracijos ir argumentai.

Gal viešumoje dar nežinoma, kad Nepriklausomybės laikais Rygoje veikė Vilniū Vaduoti Sąjungos latvių skyrius ir svarbūs ryšiai su Vilniaus kraštu ejo per Rygą. Taip ir dabar latvių iniciatyva galėtų lietuviams padėti, kaip rytų, taip ir vakarų sienas gvant.

Leiskite dabar, pone korespondente, man kreiptis į Jus.

Būkit malonus perduoti latvių visuomenei per Jūsų gerbiama laikraštį mano didelį susižavėjimą Lietuvos gera organizacija ir dideliu pasivėnimu tėvynės reikalams. Lietuvių pasaulinė organizacija tikrai yra pavyzdinga, pati geriausia iš visų tremties tautų. Lietuvių spauda yra ypatingai imponantiška. Tautos prestižas yra vienas iš svarbiausių ginklų jos kovoje už laisvę. Lietuviai suprato savo prestižą sukurti. Man teko kalbėtis su Amerikos lietuviais — p. Trečioku, p. Kizyte ir p. adv. Rudzium, jiems lankantis Europoj. Man padarė gili įspūdį jų didelis patriotizmas, ypatingai pažymint, kad pastarieji du savo gyvenime niekuomet nėra matę Lietuvos. Jei tokie patriotai yra Amerikos lietuviai, tada Lietuva niekadoms nežus.

5. Gal turite žinių apie Korp' Neo-Lithuania SUEJO 31 METAL.

— S. m. lapkričio 11 d. suejo 31 metalo nuo Lietuvių Studentų Tautininkų Korp' Neo-Lithuania įsisteigimo. Ši Korp'ja buvo pirmoji tautinės minties akademinė organizacija Lietuvos Universitete. Per savo 18 metų gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje “Neo-Lithuania” išvarė didelį barą akademiniam Lietuvos gyvenime ir buvo lietuviškumo bei tautinės minties avangardu Lietuvos Universitete.

Per didžiulius mūsų Tėvynės sukrėtimo metus, per dvi žiaurias okupacijas, Korp'ja sudėjo daug aukų ant Tėvynės aukuro. Ji neteko daugelio savo geriausių narių, kurių daugelis buvo abiejų okupantų nužudyti, kiti žuvo partizaninėse kovose, bet daugiausiai Korp'ja nukentėjo tremtinių metų. Nėra abejones, kad per antrąją okupaciją, “Neo-Lithuania” sudėjo nemažiau skaudžių aukų.

Chicagoje ir joje apylinkėse apsigyvenę Neo-Lithuanai, suejė į artimesnį kontaktą su kitų tautinės ideologijos korporacijų nariais, 1950 m. įsteigė Liet. Taut. Korp' Sambūrį, kuriam priklauso šios Korp'jos: “Neo-Lithuania”, “Filias Lithuania”, Jaunoji Lietuva, Lietuva, Herkus Monte, Geležinis Vilkas ir Vilnis.

6. Gal turite žinių apie Korp' Neo-Lithuania SUEJO 31 METAL.

— S. m. lapkričio 11 d. suejo 31 metalo nuo Lietuvių Studentų Tautininkų Korp' Neo-Lithuania įsisteigimo. Ši Korp'ja buvo pirmoji tautinės minties akademinė organizacija Lietuvos Universitete. Per savo 18 metų gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje “Neo-Lithuania” išvarė didelį barą akademiniam Lietuvos gyvenime ir buvo lietuviškumo bei tautinės minties avangardu Lietuvos Universitete.

7. Gal turite žinių apie Korp' Neo-Lithuania SUEJO 31 METAL.

— S. m. lapkričio 11 d. suejo 31 metalo nuo Lietuvių Studentų Tautininkų Korp' Neo-Lithuania įsisteigimo. Ši Korp'ja buvo pirmoji tautinės minties akademinė organizacija Lietuvos Universitete. Per savo 18 metų gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje “Neo-Lithuania” išvarė didelį barą akademiniam Lietuvos gyvenime ir buvo lietuviškumo bei tautinės minties avangardu Lietuvos Universitete.

8. Gal turite žinių apie Korp' Neo-Lithuania SUEJO 31 METAL.

— S. m. lapkričio 11 d. suejo 31 metalo nuo Lietuvių Studentų Tautininkų Korp' Neo-Lithuania įsisteigimo. Ši Korp'ja buvo pirmoji tautinės minties akademinė organizacija Lietuvos Universitete. Per savo 18 metų gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje “Neo-Lithuania” išvarė didelį barą akademiniam Lietuvos gyvenime ir buvo lietuviškumo bei tautinės minties avangardu Lietuvos Universitete.

9. Gal turite žinių apie Korp' Neo-Lithuania SUEJO 31 METAL.

— S. m. lapkričio 11 d. suejo 31 metalo nuo Lietuvių Studentų Tautininkų Korp' Neo-Lithuania įsisteigimo. Ši Korp'ja buvo pirmoji tautinės minties akademinė organizacija Lietuvos Universitete. Per savo 18 metų gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje “Neo-Lithuania” išvarė didelį barą akademiniam Lietuvos gyvenime ir buvo lietuviškumo bei tautinės minties avangardu Lietuvos Universitete.

10. Gal turite žinių apie Korp' Neo-Lithuania SUEJO 31 METAL.

— S. m. lapkričio 11 d. suejo 31 metalo nuo Lietuvių Studentų Tautininkų Korp' Neo-Lithuania įsisteigimo. Ši Korp'ja buvo pirmoji tautinės minties akademinė organizacija Lietuvos Universitete. Per savo 18 metų gyvenimo Nepriklausomoje Lietuvoje “Neo-Lithuania” išvarė didelį barą akademiniam Lietuvos gyvenime ir buvo lietuviškumo bei tautinės minties avangardu Lietuvos Universitete.

(Nukelta 4 psl.)

Is lietuviu gyvenimo PASAULYJE

PAVERGTOJE LIETUVOJE.

Nežiūrint sunkaus gyvenimo dabartinėje Lietuvoje, lietuviai neperanda Jūmorio. Yra daug laudies sukurtų dainų ir satyrų, pasilepančių okupantais ir savųjų tarpe susirinkę pasijuokiant ir padainuojant. Taip buvo ir pirmojo bolševikų okupacijos.

— Zmonės labai nusivyle išlaisvinimui. Klausosi AB žinių, bet galia, kad tik šodžiais jos nuskamba. Apie Kersteno rezoluciją taip pat esą gerai informuoti.

— Dotnuvos rajone pradėtos statyti grupinės sodybos, reikiama senobinių dvarų pavyzdžiu, griauia lietuviškus vienkiemius ir veža į kolūkius.

— Angėlių Vysniauskaitė buvo atvykusi į Dotnuvos rajono vieną kolūkį rinkti etnografinės medžiagos, kuri taip pat stengėsi, kad visas gyvenimas nėra fiksuojamas.

— Kaune, Jonavoj, Vilniuje ir kitur veikia baldų dirbtuvės, bet jose gaminti baldai labai blogi ir gyventojai nenori pirkti. Geresnius baldus stumia iš Sovietų Rusiją. Apie šios pramonės nesėkmę plačiai kalba komunistų laikraščiuje “Tiesoje” P. Krasauskas.

— Vilniuje įvyko respublikinės šaudymo lenktynės, kurias laimėjo: Smirnov, Jurašov ir Žitkūtė. Šaudymo ir karinio parengimo pamokos vyksta ir mokyklose.

— Per Vilniaus radiją kalbėjo šie lietuviai įvairiais klausimais: inž. Macas, direktorius šildauskas, mokinė Matukaitė, agr. Maziliauskaitė, agr. Miglinaitė, kuri dirba Jurbarko Auroros kolchoze.

— Jurbarko parodoje dalyvavo lietuvės: melžeja St. Rudaitienė, Paškauskienė, Montvilienė.

— Ukmergėje veikia tik viena katalikų bažnyčia ir vienas visame mieste kunigas. Kiti kunigai 1950 m. liko ištremti. Laikui bėgant, komunistai uždarys visas bažnyčias, nes jie su tikėjimu kovoją lygiai, kaip prieš kapitalizmą ir demokratiją.

— Gruždių viename kolchoze vyko pasilinksminimas, kur atvykę partizanai vyrams numovė batus, o merginoms nukirpo plaukus, kam jie Tėvynės nelaimėje linksminasi.

V. VOKIETIJA.

Netoli nuo Hamburgo, Rikling nerų klinikoje yra ligoninė šie lietuviai: dr. Antanaitis, Spogis, Dubauskaitė, Rizauskas. Kartais juos aplanko Balfo pirmininkas.

— Augsburgėje pašventinta tremties metais pastatyta lietuvių paminklinis kryžius, kuris per 8 metus buvo nublukęs, tik dėka gerų čekagiedžių aukomis jis tapo vėl naujas.

Antanas Liutkus, dailininkas ir diplomatinės tarnybos narys, atvyko iš Prancūzijos į Vilną užimti užsienio Tarnybos valdytojo pavaduotojo pareigas.

VENEZUELA.

Gražuos iliustruoto žurnalo “Tėvų Korp'” red. kun. Sabaliauskas išvyko į JAV, jį pavaduoja ten neseniai atvykęs kun. Perkumas, kuris buvo 20 metų Kinjoj.

KOLUMBIJA.

Lietuvos konsulas Bogotoje jau veikia ir atlieka visus konsularinius darbus. Konsulu yra pasiskaito dr. Siuritis.

Medeline yra dedamos partangos pastatyti lietuviams kultūros namus ir koplyčia. Taip pat čia, be “Kolumbijos Lietuvio”, netrukus išeis plataus formato naujas laikraštis.

CILE.

Santiago gyvenąs dr. Pov. Ragažinskas emėsi versti kun. Burkas parašytą ir išleista knygą apie Teresę Naumanaitę iš lietuvių į ispanų kalbą.

ANGLIJA.

Anglijos lietuviai Kersteno rezoluciją vykdyti yra suaukoję 288 svarus. Londone gyvenąs. teis. A. Kaulėnas parašė du scenos veikalus, kurie lietuvių labai mėgtami. Šis tautietis pasižymi režisūra, skulptūra ir kitais meniškais darbais.

— Bradford įvyko pavertę tautų antikomunistinis mitingas, kuris praėjo labai rimtai.

PRANCŪZIJA.

Krepšinininkas Grybauskas už darbą sporto srityje apdovanoats prancūzų vyriausybės bronzos medaliu. Tai pirmasis sveitinimas gavo tokį medalį.

— Prof. Baltrušaitis, prof. Macėma ir rašyt. I. Šeinius sudaro komitetą, atstovauti lietuvius mokslininkus prie Kultūros Laisvei Ginti prancūzų organizacijos.

JAPONIJA.

Šiam krašte lietuvių esą vos keletas. Nemažai lietuvių Japonijoj buvo ir karių JAV armijoje, dabar ten esti ir tėsia tarnyba. Iš Chicago esą buvę Januška, Rakauskas, Klimas ir eilė kitų. Jie pasakoja įdomių įspūdžių iš šio krašto gyvenimo.

JAV.

Clevelando lietuviai rengiasi paminėti Vaisganto 20 metų mirties sukaktuves. Vaisgantas mūsų tautos kultūros ir kūrybos kelyje paliko brangų atminimą ir darbo valstų.

— Baltimorėje staiga krito nuo širdies priepolio vos 37 m. sulaukęs Ant. Remekis.

— New Yorke jau vyksta meno paroda, kur lietuvių skyrius labai gausus ir įdomus. Jos atidarymas buvo labai įspūdingas. Gražu, kad naujorkiečiai lietuvių vieningai parodoje tarp 30 tautų dalyvauja. — Galia, kad čekagiečiai tautodailės parodos niekad nėra dare.

— Nebrasko mieste tušas lietuvis Antanėlis sunkiai sužeistas dirbtuvėje.

— Vysk. Padolskis, išbuvęs JAV. 5 mėn., lapkričio 3 d. atsivėlino su Amerika ir grįžta į Italiją.

— Lapkričio 7 d. New Yorke įvyko politinių kalinių gausus susirinkimas, paminėti nežinomus politinius kalinius, kurie žuvo ir žūsta nuo bolševikų kankinimų ir teroro. Tame įvykių tautų svarbiame masiniame susirinkime dalyvavo ir lietuviai politiniai kaliniai.

— Racinė, Wis., TMD gražiai paminėjo “Aušros” pasirodymo 70 m. sukaktį. Tai buvo pirmasis po kelių šimtų metų viešai atgijęs lietuviškas spausdintas žodis rusų okupacijos.

— Brooklynje lietuvių klubo programos vedėjas Juozas Ginkus gavo iš Buckinghamo Rūmų laišką, kuriame dėkojama lietuviams už Karalienės pasveikinimą karūnacijos metu.

— Vienu metu ALTas buvo kreipėsis į Kongresą, kad lietuviai galėtų gauti valdžios darbus, kurie nesą įdiegiami, dabar paaiškėjo, kad darbus gaus Pabaltijio valstybių piliečiai valdžios įstaigose ar įmonėse.

NEW JERSEY.

Šiais metais spalio 18 dieną, Farchers Grove, įvyko svarbios futbolo rungtynės tarp Lietuvių Sporto Klubu ir Newark Sport Club, kurias lietuviai vienu invarčiu pralaimėjo.

Rungtynės buvo tuo įdomios, kad Newark Sport Club (NSC) skatosis viena iš stipriausių komandų New Jersey, ir niekas negali jiems prilygti, gi Lietuvių Sporto Klubas išdrys pasipriešinti, ir reik pasakyti, kad rungtynės buvo vienos iš įdomiausių, kokias esi matęs, lietuviai labai gerai pasirodė ir reik tikėtis, kad ateityje, nurungs Newarko klubą. Kadangi diena pasitaikė graži ir šilta, tad publikos buvo gana daug.

Linkiu lietuviams pasirost ir kitą kartą nurungti NSC.

HILSIDE, N. J.

Spalio 18 dieną, pagerbti lietuvius sportininkus, buvo Vengrų Klube suroštas jauskus pobūvis, kur sportininkai po rungtynių buvo puikiai pavašinti ir pagerbti, ir pobūvi atsilankė nemažai svečių, kurie palinkėjo sportininkams šiame sezone daug laimėti ir pergalių, o taip gi paremti sportininkams. Reik nepamiršti, kad nors neturiu komanda tą dieną ir pralaimėjo rungtynes, bet savo priešinksams tiek baimės įvarė, kad ir pobūvi atsilankė NSC pirmininkas, išreikšdamas lietuviams sportininkams atitinkamą pagarbą ir kartu primindamas, kad jis ir jo klubas labai įvertino lietuvių futbolistus. — Apgalėtina, kad į futbolo rungtynes mažai atsilanko lietuvių, nežinia, ar tai nepaslymas, ar apsilėidimas, vienok nepamirškime, kad amerikoniška seka sporto, o tai, sporto keltu, garinama Lietuvos vardas.

ELIZABETH, N. J.

Šioji lietuvių kolonija bene bus skaitlingiausia visoje New Jersey. Deja, jokios didesnės lietuviškos veiklos taip ir nesimato, ir net nesigirdi, kad šiemet kas nors ypatingesnio veikti būtų užsiamota. Nežinau, kodėl taip apsilėidžiama ar nesidomima, bet laikas greič bėga, lietuviškos veiklos dirvonai plitūs. Juk esame kalti mes patys, kad nesijudiname. Tiesa, visada reikia, kad kas vadovautų, judintų, bet čia, turbūt nėra kam vadovauti ir nieks net nesima iniciatyvos tam, užtat visai ir lūkurioja. Reikia pasijudinti, kad samanos ant kupros nepradėtų augti!

NEWARK, N. J.

Galbūt ir šioje kolonijoje nėra geriau, kaip ir kitur. Tas pats apsilėidimas, tas pats miegas. Kadaiše juk buvo veikli kolonija, dabargi, deja, nėra kam rūpintis veiklia ir net nieks nepasigenda jokios veiklos, ir tik rečiau susitikus viena-kita dar kal kas paklausia, ar dar Lietuva vis po Sovietais? Ką rašo laikraščiai? Matyt, kad nevienas tingi ir laikraštį prašyti. Taip yra blogai, gana apsilėidimo!

Jau kai kurie gavo atgimusių “Laisvąją Lietuvą”, sveiki, kas ją gavo, kad ir vėl pasirodė. Linkėtina, kad dabar be pertraukos būtų leidžiama. Tik, deja, mažai dar kas žino, o tai reikia pasidarbut, kad skaitytojų būtų apšvieti ir plati talka, kad užtikrinus LL ateitį.

ZINIOS IS DETROITTO

8. m. Spalio mėn. 4 dn., Nėringos knygyno patalpose įvyko Detroito Lietuvių Mokytojų Draugijos metinis susirinkimas.

— Apie Valdybos veiklą ir Draugijos laikomą Lietuvos istorikų šeštadienio Pradžios Mokyklą, susirinkimui padarė pranešimą Valdybos Pirmininkas mokt. V. Misiulis.

Šiuos mokslo metus mykykla mokslą pradėjo normaliai rugsėjo 9 d. Mokykloje veikia keturi skyriai, kuriuose mokosi 125 mokiniai ir moko 6 mokytojai. Iš jų keturi skyrių mokytojai ir du specialiu dalykų: kapelionas kun. Šimanavičius dėsto tikybą ir muziką mokytojas Pranas Zaranka — dainavimą.

Kad prisidėjus prie vadovėlių spragos užpildymo, pirmininkas mok. Vincas Misiulis, Sekretorius mok. Albertas Misiūnas ir Iždininkas mok. Kazys Gogelis.

Susirinkimul pasibaigus, “Nėringos” knygyno savininkas, visuomenininkas p. Vladas Pauza, Mokytojų Draugijai paaukojo dešimt dolerių auką. Mok. Draugijos Valdyba p. V. Pauza reikią širdingą acių.

8. m. spalio mėn. 11 dieną šv. Antano parapijos mokyklos patalpose įvyko Mokytojų Draugijos laikomos Lietuvos istorikų šeštadienio Mokyklos tėvų susirinkimas. Tėvų susirinkimas, nors ir labai negausus buvo, bet padarė visą eilę reikiamų nutarimų, išrinko naują Tėvų Komitetą ir padidino metinį mokslo mokestį dviem doleriais. Anksčiau už mokslo metus, vieno ar kelių mokinių šolm, mokoje 8 dol., dabar mokes 10 dol.

8. m. spalio mėn. 10 dieną, Detroito Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga suruošė gėdulingą Vilniaus užgrobi mo 33-ji spalio devintosios minėjimą. Minėjimas buvo atliktas oro bangomis, per Radio Klibo lietuvišką pusvalandį, kuriame nenulstamas Vilniaus krašto taurus kovotojas visuomenininkas Kazys Veikutis pasakė trumpą, labai turtingą, apie mūsų amžinąją sostinę Vilnių istorinę paskaitę, su dabarties gyvenimo reikiamomis išvadomis.

8. m. vasario mėn. sudarytas Detroito Lietuvių Nacionalistų — Tautinių Demokratų Komitetas, kuris emigracijos veikla pagal 1937 metų priimtą savo programą. Būdingiausia yra, kad Komitetas išrinktas vien iš pedagogų.

Komiteto Pirmininku Fil. Lic. Teišių Dr. mokyt. Vincas Misiulis, Vice p-ku — buvusias Visuomeninio Depastamento Direktorių mokyt. Jonas Kriščiūnas ir Sekretorium — p. Pradžios Mokyklų inspektorius mok. Kostas Jurgutis.

Komitetas užsibrėžęs leisti greitai laiku pusmetinį politikos žurnalą.

8. m. spalio 8 d. Detroito (Amerikiečių Mokytojų Sąjunga pasveikinimo raštu mūsų Lietuvių Mokytojų Draugijai su naujai pradėtai 1953—54 mokslo metais. Taip pat pakvietė mūsų Mokytojų Draugijos atstovus į ruošiamą Detroito nuo lapkričio m. 8 ligi lapkričio mėn. 14 dienos pedagoginę savaitę ir į jos iškilmingą užbaigimą.

Detroito “Laisvąją Lietuvą” galima užsisakyti ir vietoj pirkti “Nėringos” knygyno.

Detroito “Laisvosios Lietuvos” korespondentas V.

AUSTRALIJA.

Adelaidės lietuviai neteko didelio visuomenininko ir veikėjo Celestino Petrko. Jis yra Lietuvos savanoris, buvęs bolševikų kankintas, vos 56 m. amžiaus. Lietuvą labai mylėjo ir iškilmingai jį dirbo, taip pat ir buvo visur savo kūryba “jai paukaves. — Rašė laikraščiuose, vienu laiku buvo karo korespondentas.

— Aldona Snarskytė laimėjo Pietų Australijos moterų turnyrą trečiąme titule.

ITALIJA.

Iš Vatikano yra duodamos transakcijos lietuvių kalba į Lietuvą. Per jas dažnai pasako kalbas ir iš kitų kraštų nuykę. Programos labai įdomios.

“Vienas ir Kiti”

CHICAGOS SCENOJE.

(Žiūrovo įspūdžių žiupsnelis).

Prieš keletą dienų (lapkričio 14 ir 15 d. d.) Chicago Lietuvos turėjo progos stebėti Lietuvos Teatro pasirodymą su išskirtinu Antano Skėmos dvių veikalų, kurių pavėslis, vaidinimu “Vienas ir Kiti”. Per abu vaidinimus buvo gausu žiūrovų ir čia, štai, vieno iš jų trumpa nuomone:

Veikla turį didelį pretenzijų į psichologinį kūrini, kurio lauzėju imama Irena, Rimvydo žmona (Egė Vilutienė). Aktori sav uždavini atliko gerai, bet ar jos kaltė, kad vietomis negyvenimiška? Ji įrodinėja savo vyro neklaidingumą, už jį pasirodusį galvą guldyti, jo neleidžia nuo savęs, jis visad gerai ir gudriai veikia, nes per keturis bendro gyvenimo metus tuo įstikinus. Atrodo mylinti savo vyrą ir tuo neabejojanti.

Ir štai, kai Lietuvoje siančiantieji komunistai išveža gretimo namo gyventojus, Rimvydas (Vytautas Juodka) griebia savo daktilius ir nori bėgti, čia pat (už apie 200 metrų atstui) esanti malka. Nori bėgti į ten, kur per visą ilgį valandų slapstymosi laiką ragino ir kitus bėgti, nes miške esą saugiau nei kaž kokių pamieškos trobelėj. Jo mintis turėjo pritarimo besilapsantųjų būrelyje ir jo žmona Irena tam pilnai pritarė. Tik kai jį benorint išėiti griežtai sulauko mokytojas Pranaitis (Vytautas Valiukas), ir kai Rimvydas paklausia, tada įvyksta žiūrovų netikimas dalykas: Irena, jį mylinči žmona, staiga visiškai atšala ir tokiu kritišku momentu net kalbėsi su vyru nenori. Ji pradeda pravardžiuoti, juoktis iš jo ir šaipytis.

Ar patelintina toksai staigus persilaužimas? Kur to priežastis? Argi moterys tokios jau nerimtos ir nepastovios, kad dėl vieno jau nepatinancio vyro veiksmo, kelstų savo turėtus įstikimus ir bendros mirties akivaldoje įstymytų kita, išoriniai nei kuo neįnponuojanti, flegmatiška atrodanti mokytoja Pranaitis?

Galimas dalykas, tai režisoriaus Stasio Pilkos kaltė, nes Pranaitis, kad ir kaip žavisi užgesusiomis Chimeros akimis, neatrodo savo dvasiniu stoviu galįs taip užponuoti kitoto vyro žmoną, tik ką dar mylėjusią savo vyrą. Ach, nenoriu primesti visą tą kaltę režisoriui, kuris bendrai paėmus, davė gražiai apipavidalintus veikėjus, charakteringus valduojamiesiems. Daugumas mačiusiųjų patys “ant savo kailio” yra patyrę išvežimų nuotakas, gal tik kiekvienas skirtingai, todėl Antano Skėmos veikale valduojami pergyvenimai prašė būti tikri. Ir negalima pasakyti, kad jie tokiais nėra. Žiūrov

AMERIKOS PILIETYBĖS EGZAMINAI

ARTEJA

RASO JULIUS ŠAKELĖ

Šiandien duodu pirmą raštišką bandymą — egzaminus laikyti. Atsakyk.

Mūsų padėka

Dr. J. Motiejūnui (buv. Veterinarijos Akademijos Rektoriui). Nuostipiai dėkojame už mintį. Jūs visai teisingai rašote, kad senatorių, atstovų, teisėjų ir kt. pavardės per egzaminus klausinėja. Jų vadovėliose arba nėra, arba yra, tai dažnai jau "pasenę" — šiuo laiku jau kitos. Mes Jūsų pagėdavimą pildysime, kaip tik susėsimė. Pradėsime nuo Illinois ir Chicago. Dar kartą aciu.

Poni Bahafacu Bukauskui (Cicero). Vertimą gavome. Pulkus. Aciu, labai aciu.

PAKARTOJIMAS.

Amerikos Kongresas yra 531 kongreso narys arba kongresmanas. Tame 531 žmogaus skaičiuje yra 96 senatoriai ir 435 atstovai. Tuos skaičius reikia labai gerai atsiminti. Nuolat ir nuolat to klausia per pilietybės egzaminus. Toliau reikia atsiminti, kad kiekviena atskira Amerikos valstybė renka tik 2 senatorius. O atstovai renkami kitaip. Būtent: 347 tuksantiniai žmoniai (turintieji teisę balsuoti), renka vieną atstovą.

Kodėl vieną atstovą renka 347 tuksantiniai žmoniai?

Reikalas čia yra šitoks. Konstitucija pasako, kad turi būti 96 senatoriai, bet nepasako, kiek turi būti atstovų. Betgi konstitucija nustato, kad Amerikos kongresas privalo kas dešimt metų suskaiciuoti, kiek iš viso Amerikoje yra žmonių ir po to suskaiciavimo pats kongresas nustato, kiek turi būti išrinkti iš viso atstovų. Toks gyventojų suskaiciavimas (surašymas) Amerikoje oficialiai vadinamas census.

1910 metais, po to, kai kongresas turėjo census padarė, jis (kongresas) nustatė, kad turi būti iš viso renkami 435 atstovai. Tas skaičius ir dabar dar nepakeičias — tebegalioja.

Veik, 1950 metais buvo census, t. y. kaip visuomet, kas dešimt metų, suskaiciuoti, kiek Amerikoje yra gyventojų. Tą gautą gyventojų skaičių padalinome 435, t. y. iš atstovų skaičiaus ir pamatė, kad vienam atstovui turi tekti 347 tuksantiniai gyventojų. Dabar aišku, kad šitas žmonių skaičius per dešimt metų gali pasikeisti. Gali padidėti, jeigu Amerikos gyventojų skaičius didės ir sumažėti, jeigu gyventojų skaičius sumažėtų. Dėl šios priežasties, kas kur galima užtikrinti ir kitokių skaičių.

Cia dabar duosiu lentelę, kiek atstovų kuri Amerikos atskira valstybė turi teisę rinkti pagal 1950 census, t. y. gyventojų surašymą. Žinoma, visus tuos skaičius išmokti nereikia. Bet būtina reiki atsiminti, kiek atstovų renkami toje valstybėje, kurioje gyvena ir kurioje laikai egzaminus. Jeigu tokių atstovų renka nedaug, tai per egzaminus paklausia ir jų pavardes. Tai va toji lentelė:

THE NUMBER OF REPRESENTATIVES SENT BY EACH STATE IS —	
Alabama	9
Arizona	2
Arkansas	4
California	30
Colorado	4
Connecticut	6
Delaware	1
Florida	8
Georgia	10
Idaho	1
Illinois	25
Indiana	11
Iowa	8
Kansas	6
Kentucky	8
Louisiana	8
Maine	3
Maryland	7
Massachusetts	14
Michigan	18
Minnesota	18
Mississippi	6
Missouri	11
Montana	2
Nebraska	4
Nevada	1
New Hampshire	2
New Jersey	14
New Mexico	4
New York	23
North Carolina	12
North Dakota	2
Ohio	23
Oklahoma	6
Oregon	4
Pennsylvania	30
Rhode Island	2
South Carolina	6
South Dakota	2
Tennessee	6
Texas	22

Fusl. 4 LAISVOJI LIETUVA

Utah	2
Vermont	1
Virginia	10
Washington	7
West Virginia	6
Wisconsin	10
Wyoming	1

(Based on 1950 Census).

Kalbėdami apie kongresą, egzaminatoriai — teisėjai labai mėgsta paklausti, kas gi gali būti išrinktas senatoriumi ir kas atstovu. Gali klausyti ir netiesioginiai. Todėl nereikia susimaldyti. Reikia suprasti, ko jis klausia. Man pačiam teko girdėti šitokių klausimų ir šitokių atsakymų.

— Ar tu galėtum būti išrinkta Amerikos prezidentu? — klausia teisėjas vienos Italės per egzaminus.

— Ne, — atsako.

— Kodėl? — toliau klausia teisėjas.

— Dėl to, kad aš esu per kvaila moteriškė būti Amerikos prezidentu. Žinoma, teisėjas nusišypsojo, bet nepatenkintas buvo. Jis vėl kitaip paklausė. Taigi, šiuo reikalu teisėjas gali duoti toki klausimą.

What are the qualifications for a Senator? Representative or Congressman? (Kokios reikalingos kvalifikacijos senatoriams? Kokios atstovams arba kongresmanams?)

Prieš atsakydamas į tą klausimą, noriu patiekti vieną svarbią praktišką informaciją. Jos nežinant labai lengva suklysti ir tai visai be reikalo. Aš čia pirmiau paminėjau žodžius "atstovas" ir "kongresmanas". Tai kuris gi teisingas? Kuris ir ką reikią? Praktiškai kongresmanas ir atstovas reiškia tą patį. Kongresmanas atrodo tik kiek gražiau, negu atstovas. Bet gi senatorių tai reikią vadinti senatoriumi. Tai jau labai gražus vardas. Jeigu senatorių vadinsi kongresmanu, tai negerai. Jis yra senatorius, o ne atstovas.

Dabar atsakyk į aną klausimą dėl senatorių ir atstovų kvalifikacijos.

Atsakymas. A Senator must be 30 years of age and 9 years a citizen of the United States. A Representative or Congressman must be 25 years of age and 7 years a citizen of the United States. Both must live in the State they represent. (Senatorius turi būti 30 metų amžiaus ir išbuvęs 9 metus Amerikos piliečiu. Atstovas arba kongresmanas turi būti 25 metų amžiaus ir išbuvęs 7 metus Amerikos piliečiu. Senatoriai ir atstovai turi gyventi toje pačioje valstybėje, kurią jie atstovauja.)

Tai tuo būdu ir užbaigiame mūsų antrą skyrį, t. y. Skyrį apie kongresą. Baigdamas noriu pasiūlyti mūsų skaitytojams mažą ir labai paprastą egzaminėlį. Žemiau duodu angli kalboje klausimus ir angliškus atsakymus. Bet atsakymai yra trys. Skaitytojas pabraukia su raudonu (ar kitoku spalvotu pieštuku) tą atsakymą kuris jo nuomone yra teisingas. Per toki egzaminą skaitytojas patikrins savo angli kalbos mokėjimą ir šito kuro apie kongresą teisingą išmokimą.

Aš čia toje vietoje paskelbsiu tik tų pavardes, kurių atsakymai bus priimtini. Neprimintųjų neskelbsiu. Be to, nurodysiu kokios klaidos daugiausia pasitalkė atsakymuose.

Atsakymų laukiau iki gruodžio m. 1 dienos.	
2. Mano vardas	
3. Pavardė	
4. Numeris ir gatvė	
5. Miestas	zona .....
6. Valstybė	
1. The chief work of the Congress is to —	
a. make the laws for the Nation.	
b. explain the laws.	
c. make treaties.	
2. The Members of the House of Representatives are called —	
a. judges.	
b. Congressmen.	
c. Senators.	
3. The Senators and Congressmen from my State are elected by the —	
a. State legislature.	
b. voters.	
4. Each State elects 2—3 Members to the Senate. The Senators must not be less than 25—30 years of age.	
5. The Senators are elected to serve for 6—8 years. The Congressmen are elected to serve for 2—4 years.	

Complete each of the following:

Korp! Neo-Lithuania suėjo 31 metai. (Atkelta iš 3 psl.).

Lapkričio 14 d. buvo iškilmingai atšvestas Korp! Neo-Lithuania 31 metų ir L. T. Korp! Sambūrio Chicagoje 4 metų įsteigimas. 10 val. ryto Šv. Kryžiaus bažnyčioje buvo atliktos pamaldos. Gražų patriotinį pamokslą pasakė kun. Stašys. 6 val. vakare Lietuvos Auditorijos salėse buvo suruoštas iškilmingas posėdis. Posėdis buvo pradaetas Lietuvos himnu, po kurio L. T. Korp! Sambūrio Valdybos pirmininkas Kazys Kasakaitis padarė trumpą Neo-Lithuania bei Sambūrio istorinę apžvalgą. Šventės proga Korp! Neo-Lithuania bei Sambūrio žodžiu sveikino Lietuvos Konsulus dr. Daudzvardis, p. Ollis, "Fraternitas Lithuania" vardu dr. Ozėlis, Ramovėnų — pulk. Dabulevičius, Laisvės Kovotojų ir "Jūros" Korp. vardu — p. Gustaitis, Tautinės Sąjungos vardu — p. P. Linkus, "Sviesto" Sambūrio — p. Untulis ir Akademinio Skautų Sąjūdžio vardu — p. Vengris. Be to, buvo gauta keletas sveikinimų raštų.

Posėdis prezidentui pasiūlius, susirinkimo dalyviai nutarė pasveikinti B. Baitų, Lietuvos Pastuntinį Londono ir vienintelį gyvą esantį Korp! Neo-Lithuania garbės narį, Diplomatinio Šefą Min. Stasį Lozoraitį, Vilko pirmininką prel. Krupavičių ir Ministrę P. Zadeikį.

Posėdis baigtas Gaudeamus. Po iškilmingo posėdžio, visi svečiai buvo pakviesti prie kuklios vakarienės, laike kurios buvo prarastas linksmas ir jaukus korporantiškas alutis su smagiomis ir studentiškomis dainomis.

Sventė baigėsi nuotaikingu subvimu ir šokiais, užsitęsiais ligi ryto.

"VIENAS IR KITI" ŠI SEKMADIENI

Antano Škemos naujas vaidinimas "Vienas ir kiti", Stasio Pilkos pastatytas, susilaukė tikro pasisekimo. Vaidintojų sąstata talentingas, ansamblis darnus, pulkus Telesforo Valiaus scenovaidis — viskas paliko džiuginantį įspūdį. Veikalas šviežias ir pagausias.

Ši sekmadienį, lapkričio 22 d. veikalas kartojamas toje pačioje International House salėje, 1414 East 59th Street. Pradžią lygiai 4 val. po pietų.

Į "Vienas ir kiti" šio sekmadienio, lapkričio mėn. 22 d. vaidinimą bilietai iš anksto gaunami: Bridgeporte — abiejuose J. Karvelio knygynuose. Marquette Parke — "Marginiuose". Brighton Parke — pas p. Penčylą, 4501 So. Talman Ave.

Dėl didelio susidomėjimo, bilietais patartina pasirūpinti iš anksto, parrenkant tinkamesnes vietas.

Garde. Soka šoki Leonardas, Taktą muša Pijus, Kad net aidi visas gardas, — Dulkių jie nebijo.

"Tik aš, tik aš" — muša taktas, "Tik aš, tik aš" — šokis kalba. Splauti reikia į tuos faktus, Nes ne faktai valdo.

"Tik mes, tik mes" — šaukia Pijus, "Tik mes, tik mes" — partneris atsako, — Mes galūnai, mes nebijom, Mes ant tiesaus tako.

O Maitikis nabagutis, Gardo kampe sėdi, — Jaučiasi ne kaip vaikutis, Be senojos dėdės.

Senis Maitikis vaikšto piktas, Ieško tarno garde, Kurs sukūrė naują kilią Pijaus — Leonard.

Kirtiklis.

7. Two qualifications of Senators are: a. .... b. ....

8. Two qualifications of Congressmen are: a. .... b. ....

Dar kartoju. Klausimuose nuo 1 iki 5 reikia tik pabraukti, ar apvesti raudonu rituluku tuos atsakymus, kurie jums atrodo teisingi. Gi 7 ir 8 reikia aiškiai (kas gali mašinėle) įrašyti Jūsų atsakymus.

Viską tą padarius prašau iškirpti ir siųsti (ne vėliau gruodžio 1) šiuo adresu: "Laisvoji Lietuva" (Julius Šakelė), 3157 So. Emerald, Chicago, Illinois.

SKAITYTOJAI RASO

Didžiai Gerblamas Ponas Stanelka, Jūsų bendradarbis p. Kilga yra labai šarmantiškas žmogus su nemažu humoru jausmu. Tokių reikia daugiau. Bet klysta įsiai savo pirmo korespondencijoje tvirtindamas (faktiškai kartodamas krikdemų sukurtą pikta legendą), kad "Krupavičius dirba daugiau, Lozoraitis mažiau. Tai tiesa". — Deja, tai ne tiesa.

Neturėdami nė vieno rimto argumento min. St. Lozoraitiui apšmeižti, nes šis valstybės vyras yra be sąlyginės moralės, kristolinės švaros žmogus, — krikdemų buvo pagamintas anekdotas apie jo "nedarbiškumą" ir šį anekdotą pradėjo kartoti krikdemų satelitai.

Žinoma, jeigu "darbiškumą" pavadinti visus tuos pareiškimus (ir kalbas), kuriuos kun. Krupavičius per ilgą eilę metų pateikė lietuvių visuomenėi (būti geras, kad kas nors padarytų tų dalykų apžvalgą) ir kurie dabar, istoriniai pažvelgiant, savo tušiu optimizmu ir falsifikavimu padėties krašte ir užsieny, neatitiko teisybę, — tai toks "darbiškumas" yra tikrai "vertas dėmesio". Jis yra panašus į tų "rimtų" vyrų darbus, kurie saulėtą dieną bandė su mašinas iš keimo atnešti kambarin didelį kiekį sausių spindulių ir, tokiu būdu sušildyti savo namus. Buvo nepaprastai daug beglojimo, daug triukšmo, tik-tai, rezultate, kambarys pasiliko šaltas. Panašus čigoniškas tripejimas kojomis skamba daugeliuose kun. Krupavičiaus, p. Sidzkauskos, p. Karvelio ir Co darbuose.

Kaip priešingybė tokiems, vienos dienos "efektams", p. Lozoraitis yra tas klasiškas valstybininkas, kuris dirba su dideliu atsargumu, ilgoms distancijoms pirmyn. Tuo metu, kada kun. Krupavičius ir p. Sidzkauskas 1947 metais skelbė tremtiniams, kad jau atėjo lemiamas Lietuvos laisvės sprendimo momentas, p. Lozoraitis per pirmąjį savo po karo apsilankymą Vokietijoje tais pačiais 1947 metais pareiškė, kad įsiai nemato jokios galimybės artimų penkerių metų bėgyje Lietuvos išlaisvinimui įvykdyti. Tiesa, mums, tremtiniams buvo tai skaudu išgirsti, bet tai buvo skaudu išgirsti, bet tai buvo (šlandien mes tai gerai suprantam) didelio politiko logiškas ir teisingas galvojimas.

Tie, kurie arčiau pažįsta p. Lozoraitį gyvenimą, žino, kad jo "nedarbiškis" šieną paprastai baigiasi antra arba trečia valanda ryto! Stasys Lozoraitis, nežinūnt savo silpnos sveikatos, yra tikrai rato darbiškumo žmogus. Tačiau jo darbiškumas yra tylus, bet ne reklaminis.

Gerai būtų, jei Jūsų laikraštis paskelbtų mažai kam žinoma faktą, kad p. Lozoraitis pradėjo gauti algą tik-tai 1950 metais; — dešimties metų nuo bolševikų okupacijos pradžios įsiai dirbo su tokia pat atsidėjimu be jokio atlyginimo. Svarbus faktas yra dar ir tas, kad iš tos pačios algos p. Lozoraitis turi ne tikėtai gyventi, bet atlikti visas savo keliones į užsienį, aukštą reprezentaciją ir padengti daugelį kitų, su jo padėtimi susijusių, išlaidų. Galop, p. Lozoraitis gauna algą ne kaip privatus asmuo, bet kaip valstybininkas, kurį Jungtinių Amerikos Valstybių užsienio reikalų ministerija pripažįsta kaip Lietuvos Diplomatinio Šefą.

Jūsų Lionginas Citas.

LAISKAS REDAKCIJAI.

Gerb. p. Redaktoriai!

Telkis paskelbti šį mano pareiškimą: š. m. spalio mėn. 16 d. 5 Nr. "Laisvoje Lietuvoje" yra tilpęs "Kario" redaktoriaus p. Domo Penko sveikinimo ir padėkos laiškas Ramovėnams už suruoštą vakarą "Kariui" parenti, kuriame eilėje daugelio išvardinimų dėkojama Bal. Brazdžioniui, kaip iniciatoriui to vakaro (3 punktas). Čia yra didelis netikslumas, kurį skaitau sau už pareigą būtinai paryškinti, būtent: 1) suruošti vakarą "Kariui" parenti kilo sumanymas Kultūros Grupės susirinkime š. m. birželio mėn. 6 d., kuriame Bal. Brazdžionis visai nedalyvavo. Tą sumanymą š. m. rugsėjo mėn. 6 d. visuotinas L. K. "Ramovė" Chicago's skyriaus susirinkimas aprobavo ir pavedė tą kilnų sumanymą įvykdyti Kultūros Grupės Valdybai (3 asmenis — Dirksys, Tyrulis ir Ozėlis), kurių sąstata Bal. Brazdžionis visai neįeina. 2) Jokie parengimo komiteto nebuvo, nes visą paruošiamąjį darbą vakarui atliko pati Kultūros Grupės Valdyba su pagalba kitų grupių narių. Gi Bal. Brazdžionis buvo kvietas, kaip ir kiti skyrių nariai, tik ruošos darbams, bet ne tam, kad kas nors iš jų savintis iniciatoriaus vardą. Tenka manyti, kad tas netikslumas gavoši grynai dėl klaidingos ir nesąmoningos informacijos iš Bal. Brazdžionio pusės, kaip "Kario" korespondento ir įgalotinio Chicagoje.

Povilas Dirksys, L. K. "Ramovė" Chicago's Skyriaus Kultūros Grupės Vadovas.

Juozas Ginkus—kandidatas į SLA išdininkus

Tur būt nebus padauginta, tvirtinant, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra didžiausia lietuvių organizacija JAV.

1954 metų bus renkama SLA Pildomoji Taryba Susivienijimo Lietuvių Amerikoje vyriausia valdžia.

Prėjusiuose SLA rinkimuose, išdiniško postul kandidataus Juozas Ginkus, keletu kuopų paskatintas, išstatomas ateinančių metų rinkimuose tam pačia postuliu.

Kiekviena organizacija nori turėti gerą vadovybę, todėl savaime suprantamas daugelio SLA kuopų susirūpinimas: pastūmeti Juozą Ginkų į Susivienijimo išdininkus.

● B. Babrauskas, Lietuvių Rašytojų Draugijos Pirmininkas, gyvena Cicero. Tai tylus, kuklus, niekuomet neturįs laiko žmogus, bet ir visur dalyvaująs, kur reikala liečia lietuvišką kultūrą, lietuvišką knygą ir Lietuvos laisvę. Ciceriškai lietuviui juo didžiūnaisi, nors dažnai permaži jam į talką ateina.

● Dr. Atkočiūnas turi savo dantų gydymo kabinetą Cicero (ir dar Bridgeporte). Tai visu, o ypač lietuvių tremtinių pamėgtas gydytojas. Tremtiniai jo kabinete pajunta ne tik amerikietiška, bet ir aukštą europietiška nuotaiką. Smagu ten būti — ne kartą pamiršti, kad tau dantį gelia.

● Kazys Verikas, "Laisvosios Lietuvos" apžvalgų ruošėjas, taip pat gyvena Cicero.

● Cicero lietuvių skautų susibūrimas įvyko lapkričio 14 d. Šv. Antano parapijos salėje. Pabaigus skaniai skautų paruoštą vakarienę, į skautų prabilo skautininkas Jurksa, parapijos klebonas kun. Alibavičius, amerikietiški skautų atstovas sknt. Peabro, Lituanikos tunto tuntininkas sknt. Gurenas, ir tėvų komiteto pirmininkas p. Jovaiša. Kalboms pasiūlykus buvo meninė dalis, po kurios įvyko šokiai. Malonų vakarą pralaidus, vėl laukiam sekancio skautiško susibūrimo, įvyksiančio Marquette Parke lapkričio 28 d.

● Budriko Klubo (Cicero) taip pat negalima užmiršti. Čia greta žymesniųjų amerikiečių, visada gausu lietuvių tremtinių. Čia švaru, jauku. Pats p. Budrikas yra buvęs Amerikos karys, dalyvavęs šime kare Europoje. Užtat įdomu su juo pakalbėti. — Budrikas duoda aukas Cicero lietuvių Romos Katalikų bažnyčiai. Budrikas remis lietuvišką spaudą, duoda skelbimus.

● Budriko Klubo (Cicero) taip pat negalima užmiršti. Čia greta žymesniųjų amerikiečių, visada gausu lietuvių tremtinių. Čia švaru, jauku. Pats p. Budrikas yra buvęs Amerikos karys, dalyvavęs šime kare Europoje. Užtat įdomu su juo pakalbėti. — Budrikas duoda aukas Cicero lietuvių Romos Katalikų bažnyčiai. Budrikas remis lietuvišką spaudą, duoda skelbimus.

● Dr. Zenonas Ašokis, ABC Cicero skyriaus valdybos sekretorius, nepaprastai kruopščiai ir atidžiai eina savo pareigas. Jis yra suorganizavęs anglų kalbos ir buhalterijos kursus, į kuriuos yra užsirašęs nemažas būrys Cicero gyvenančių lietuvių tremtinių. Jis vis sielojasi, kaip daugiau surinkti aukų Diepholzo gimnazijai. Be to, deda daug nuostirdžių pastangų, stengdamasis įtraukti į ABC narius kuo daugiausiai Cicero lietuvių. Į tą darbą jis gražiai sugebėjo įjungti ir mūsų jaunimą. Žinoma, kaip ir paprastai, tokiuose atvejuose pasitaiko ir kuriozų. Jei Z. A. eina gatve įdarbamams, tai jaunimas žino, kad ne be tikslo. Būna tad, kad vienas antras iš tų "darbiškesniųjų" pamatę jį, sušunka: "Vyrai, bėkim, Ašokis eina, tuoj duos darbo!" Ir sprunka į pirmą pastatikus kiemą. O nenulstamas Z. A. vis eina ir galvoja, kas ir kaip geriau padaryti mūsų visuomenės labui.

● Budriko Klubo (Cicero) taip pat negalima užmiršti. Čia greta žymesniųjų amerikiečių, visada gausu lietuvių tremtinių. Čia švaru, jauku. Pats p. Budrikas yra buvęs Amerikos karys, dalyvavęs šime kare Europoje. Užtat įdomu su juo pakalbėti. — Budrikas duoda aukas Cicero lietuvių Romos Katalikų bažnyčiai. Budrikas remis lietuvišką spaudą, duoda skelbimus.

● Cicero lietuvių skautų susibūrimas įvyko lapkričio 14 d. Šv. Antano parapijos salėje. Pabaigus skaniai skautų paruoštą vakarienę, į skautų prabilo skautininkas Jurksa, parapijos klebonas kun. Alibavičius, amerikietiški skautų atstovas sknt. Peabro, Lituanikos tunto tuntininkas sknt. Gurenas, ir tėvų komiteto pirmininkas p. Jovaiša. Kalboms pasiūlykus buvo meninė dalis, po kurios įvyko šokiai. Malonų vakarą pralaidus, vėl laukiam sekancio skautiško susibūrimo, įvyksiančio Marquette Parke lapkričio 28 d.

Kada raudonėli kineičiai įsakė 16 budistų vienuoliams pasirinkti sau vyrus masinėms vedyboms, jos visos susirūpino vyrėmis ir mteai į jūrą.

● Prez Syngman Rhee, subombarduotoje Korėjoje sostinėje viešai iškabino patarimų dėutę, į kurią piliečiai galėjo mesti pavardes tų asmenų, kuriuos jie numatė tinkamais ir neukimtais valdžios darbo vietoms. Rasti 630 patarimų, bet, deja, iš jų 555 stūlė patrys save.

● Deklaracija. Irano ex-diktatorius Mohammed Mosadegh pareiškė, kad karinis teisingumas yra valstybės pareiga.

● Suvalge policininkus. Australijos kanibalams suvalgius Mokslininkai mano, kad kanibalų die-du bastuosius policininkus, buvo atnaujinta kova prieš žmogėdras.

One World Insurance Agency

Viena seniausių draudimo įstaigų Chicagos pietvakariuose

Mes apdraudžiame nuo ugnies ir nuo vagystės namus, automobilius, tavernu laikytojus, Dram Shop ir parūpiname visokias kitas apdraudas, dides ir mažas.

Paskambinkite telefonu—galima susikalbėti lietuviškai

Ši organizacija yra po priežiūra Charles P. Kal

Valandos: pirmad., antrad. ir ketvirtad. — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro punktučiai ir šeštad. nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Didžiausias įvairių prekių pasirinkimas, pigesnėmis kainomis, negu kur kitur,

BRIDGEPORT HARDWARE & PAINT STORE

PRIE 3214 So. HALSTED ST.

CHICAGO 8, ILL.

Telef.: CALumet 5-4667.

Prašoma atsilankyti ir įsitikinti

mūsų kainų žemumui ir labai geru patarnavimu.

LIETUVAIČIŲ SESERŲ INSTITUTAS

SKELBIA PIRMAJĄ

SCENOS VEIKALŲ KONKURSA

Tikslas:

Lietuviškų (ypatingai vaikams) scenos veikalų trūkumui užpildyti sukurti veikalų, kurie būtų tinkami oradžioms mokykloms vaikams, maždaug nuo 6 iki 14 metų amžiaus.

Premijos:

Pirma — \$ 125, antra \$ 75, trečia — \$ 50.

Temos:

Služetai bei turiniai parenkami pačių autorių, religiniai bei lietuviškais — tautiniais motyvais, pvz., tautinių švenčių tema; iš šventųjų gyvenimo — pvz., Sv. Kazimiero, iš lietuvių tautos didvyrių bei žymiųjų asmenų gyvenimo; iš tautosakos; iš lietuvių gyvenimo Amerikoje, Lietuvoje, tremtyje, ir pan.

Taisyklės:

Veikalas turi būti originalus. Negali būti vertimas. Veikalui suvaidinti turėtų trukti maždaug viena valanda.

Veikalas turi būti lengvai pritaikomas, be didelių išlaidų, vaidinimui mokyklų salose ir t. p. Veikalas turi būti parašytas mašinėle (dublo spapo puse), vartojant tik vieną popierio lapo pusę.

Konkurse dalyvaujantieji autoriai gali pristigti daugiau negu vieną kū-

rinį, tačiau tik vienas jo veikalas tegali būti premijuotas. Teisėjų komisijos nariai neturi teisės konkurse dalyvauti. Premijuoti veikalai pasiūks LSI nuosavybe.

Bešaliskumui patikrinti autoriai turi pasirašyti slapyvardžiu, o atskirame voke pažymėti savo tikrąjį pavardę, adresą ir veikalo antraštę sukiu su slapyvardžiu. Konkursas prasideda 1953 m. spalio mėn. 15 d. Konkursas baigiasi 1954 m. sausio mėn. 15 d.

Konkurso laimėtojai bus paskelbti 1954 m. vasario 16 d.

Teisėjų Komisija:

Dr. Jonas Adomavičius (Chicago, Ill.), P-lė Magdalena Avietnaitė (N. York) Kun. dr. V. Bagdanavičius MIC (Chicago, Ill.), Edwardas Kubaltis (Willow Springs, Ill.), Sesuo M. Felicija (Putnam, Conn.), Stepas Zobarskas.

Kūriniai siūsti:

LSI Play Contest

o Mr. Joseph Bachunar

Tabor Farm,

Sodus Michigan.

LIETUVIS PERKA PAS LIETUVI!

IG. PIGAGA ir Sūnus

Tai moderniausia ir didžiausia lietuviška MAISTO KRAUTUVĖ 352 MILLBURY gatvėje. WORCESTER, Mass.

Cia didžiausias įvairių prekių pasirinkimas pigesnėmis kainomis, negu kur kitur.

Turime savo sunkvežimius ir prekes pristatome greitai į namus. Tik paskambinkite tel. 6-2091.

VAISTINĖ.

Savininkas

PR. A. S I M K U S

3301 So. Halsted St.

Tel.: Virginia 9080 ir 9081.

Didelis pasirinkimas įvairių kosmetikos dalykų ir malonus patarnavimas pačio savininko Pr. Simkaus. Lietuvis perka pas lietuvi!

Padėkime Vieni Kitiems

Jei ieškote buto ar kambario, jei tokius turite, jei norite pirkti ar parduoti nuosavybę ar ūkį, kreipkitės į savus, kurie jums mielai padės. Smulkūs skelbimai priimami ir telefonu. Dienos metu skambinkite Victory 2-4372, o vakare HEMlock 4-7689. Sijūdami skelbimą raštu, aiškiai rašykite ir išdėstykite savo pageidavimus (kuris numerinis dėti, kokio didumo ir t. t.). "Laisvoji Lietuva" jums padės ir patars.

SKELBIMŲ SKYRIUS

Pirmasis tremtinys kirpėjas
PR. S K R I P K A U S K A S
4352 So. Western Ave.

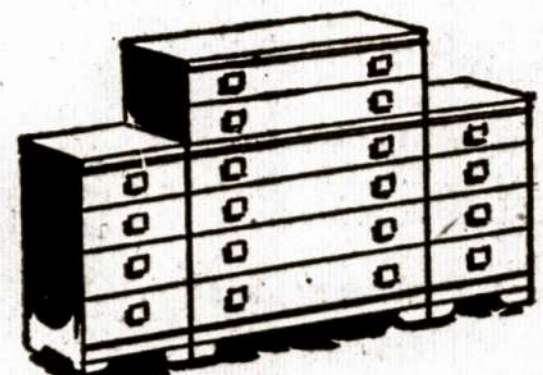
Darbas atliekamas meistriškai.
Kasdien nuo 9 iki 7 val.,
šeštadieniais nuo 9 iki 6 val.

ARCHER SIUVIMO CENTRE

SIUVAMOS MAŠINOS
IR
RAŠAMOS MAŠINĖLĖS
gaunamos geriausiomis sąlygomis
Perka, taiso, elektrifikuoja.

4170 S. Archer Ave. Bishop 7-1045

SENIAUSIA IR POPULIARIAUSIA LIETUVIŲ BENDROVĖS BALDŲ KRAUTUVĖ CHICAGOJE

Vien gerųjų išdirbysčių rakandai, televizijos, refrigeratoriai, plovyklos, kilimai, pečiai ir visos kitos namams reikmenys, apkaunuotos mažom kainom.

LENGVI ISSIMOKĖJIMAL. Visuomet kreiptis:

4181-83 ARCHER AVENUE,
Tel. Lafayette 3-3171.
Prie Richmond gatvės.

ARS-FOTO STUDIJA

3362 So. HALSTED ST., CHICAGO, Illinois

Pirma ir meniskal atlieka įvairiausius fotografavimo darbus, kaip tai:
1. Daro meniskas, retu suotas portretų nuotraukas, įvairių dydžių.
2. Vestuvių, susirinkimų ar kitokių iškilnių nuotraukas darome mūsų studijoje.
3. Foto mėgėjams išskiname filmas ir darome nuotraukas.
4. Ten pat galima įsigyti gerų filmų įvairiems foto aparatams.

PUIKIOS FOTO DARBAI ATLIEKAMI ZEMIAUSIOMIS KAINOMIS.

Malonus ir greitas patarnavimas!

NENUKLYSK NUO DIDŽIOJO KELIO — BŪK NUOLATINIŲ "LAISVOSIOS LIETUVOS" SKAITYTOJŲ.

Aleksandra ir Justinas NAUJOKAI atidarė

"MONARCH LIQUORS"

RESTORANĄ IR UŽKANDINĖ,

3529 So. Halsted St. Telef.: YARds 7-6054.

— Savi pas savus! —

LIETUVISKĄ DUONĄ

ir įvairius kepsnius kepa iš tremties atvykęs patyręs Lietuvoje kepėjas — specialistas

ALEKSAS GAIDJURGIS

STAR BAKERY

738 West 31st Street. Telef.: CALumet 5-2173.
(Tik pusė bloko į rytus nuo Halsted St.)

PRIMAMI ĮVAIRŲ SPECIALŲS UZSAKYMAI.

Dabar pats geriausias laikas pirkti pas mus automobilį, nes kainos yra labai kritusios. Išmokinsime nemokamai važiuoti ir parūpinsime leidimus nemokamai. Atvykite arba telefonuokite į lietuvių mėgiamiausią automobilų prekybą:

LIETUVIŲ PREKYBOJ HARMONY MOTORS

5805-07 SO WESTERN AVENUE. Tel.: REPUBLIC 7-6480.

Lietuvių Prekybos Namai

Moderniausia baldai, 1954 metų modelio televizijos aparatai: ZENITH, MOTOROLA, WESTINGHOUSE, SYLVANIA ir daug kitų. Skalbiamos mašinos, šaldytuvai, gazo šildymui pečiai: SIEGLER, MOORE ir kiti. Radio aparatai, kilimai, spyruokliai, matracai ir visa, kas tik reikalinga namų įrengimams.

Lengvi išsimokėjimai, sekmdieniais jokių taksų. Imonės vedėjas JUSTAS LIEPONIS.

FURNITURE CENTER, INC.

3224 — 26 — 28 SO. HALSTED ST., TELEFONAS: Victory 2-4226
Imonė atidaryta: Pirm., Ktv. 9-9:30. Kitomis dien. 9-6. Sekmad. 10-5 val.

Taupymas yra turtingumo šaltinis

Pradėk taupyti tuojau... Mes mokam aukštus dividendus. Mūsų bendrovės laikomi pinigai Federalės valdžios apdrausti iki 10,000 dolerių.

Midland Savings AND LOAN ASSOCIATION

4038 Archer Avenue — Tel.: LAFayette 3-6719

Sekretorius AUGUST SALDUKAS

Už Taupomus Pinigus Mokame 3 1/2 Nuosim.

JONAS BAČINSKAS

REAL ESTATE

Perka ir parduoda namus. 39 PRO

VIDENCE G., WORCESTER, MASS.

Telef.: 3-7323.

Prieš pirkdamas ar parduodamas namą, užiek pasitarti.

NEW Low Priced!

Bell & Howell

8mm MOVIE CAMERA ONLY \$49.95 Lifetime guaranteed AS EASY TO USE AS 1/23

NAUJAS, MAŽAI KAINUOJA LABAI LENGVAS VARTOTI.

Nutraukęs savo vaikučių paveikslus, jie Tau visuomet atrodys ir bus gyvi, kuomet Tu žiūrėsi į tuos judamus paveikslus. Mes padėsime su kiekvienu foto aparatu susipažinti.

PARDUODAME PIGESNĖ KAINA ir lengvomis išsimokėjimo sąlygomis, pas

Malelo Camera

ir Electric Co.

LIETUVIŠKOJE KRAUTUVĖJE

3336 So. HALSTED, ILL.

VICTOR BALANDA

Real Estate Loans Mortgages Notary Public 3133 S. Halsted Chicago 8, Ill. Tel. DA 6-3859

Norėdami pirkti ar parduoti namą ar biznį pasimatykite su mumis. Turime namų ir biznį visose Chicagos kolonijose.

Kas Valgo Bruno Duoną Visad Žydi Kaip Aguona

LIETUVIŠKA KEPYKLA

SAV. BRUNO MACIANSKAS, 3339 So. Lithuanica Ave. Telef.: KLiffside 4-6376.

Pataisomi ir uždomi praplėsti ir pradedinti drabužiai. DRABUŽIŲ VALYMAS — TAIŠYMAS

KLEOFASA CLEANERS

Sav. KLEOFASA MILIJONAS 3149 S. Halsted St. CALumet 5-5150.

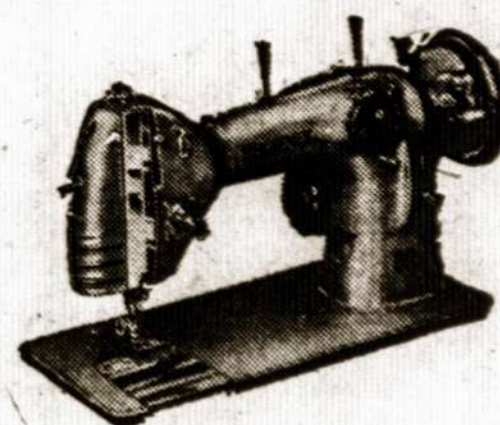
Televizija

Radio ir Fonografai

10% nuolaidos su šiuo skelbimu. GARANTUOTA — ISSIMOKĖJIMAL. APARATŲ SUTAISYMAS dirbtuvėse ir namuose atliekamas prityusių inžinierių. Sąžiningas ir geras patarnavimas garantuotas.

KRAUTUVĖ ATDARA: Pirmadieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 — 9 val. vak. Kitomis dienomis: 9 — 6 val. vak.

• Bridžporte, 3524 S. Halsted gatv. (šalia kino teatro RAMOVA) yra atidaryta nauja apmušalų (sienoms popierių), dažų namų ruošos reikmenų ir praktiškų dovanų krautuvė. D. JURJONAS

3524 So. Halsted St. Tel. Bishop 7-3371

Jūs rastė šioje krautuvėje įvairių kasdien naudojamų daiktų už prienamą kainą.

Be to, yra mašinų "PHOENIX", kuriomis galima be vargo įsiūti skilpas, prisūti sagas, padaryti apmėtymus ir įvairius kitus pagražinimus užvalkuose, bei moteriškuose baltinuose.

Tos mašinos jau buvo žinomos Nepriklausomoje Lietuvoje.

Pirmą sykį lietuvių scenoje rodo
Kultūros Fondo 1-os premijos už scenos veiklą laimėtoje
ANTANO ŠKEMOS
2 veiksmų, 4 paveikslų vaidinimą

Vienas ir kiti

Režisoriaus — STASYS PILKA Dailininkas — TELESFORAS VALIUS

Bus vaidinama:
INTERNATIONAL HOUSE
1414 East 59th Street

Sekmadienį, 1953, lapkričio 22 d., 4 val. po pietų

Įrašas:
Nuo \$1 iki \$2 (Valstybinius mokesčius įskaitant)

Pranesame kad

ROCKWELL CLUB

užėgą nuo lapkričio mėn. 1 dienos perėmė nauji savininkai.

Ona ir Balys Mulioliai

Visi lietuviai — maloniai prašomi apsilankyti.

Vietiniai ir užsieniniai gerimai.

3957 so. ROCKWELL ST. Telefonas: Virginia 7-8413

(Kampus 40-os ir Rockwell g-vių)

DIDELIS RUDENS IŠPARDĀVIMAS

IKI 50% NUOLAIDOS

Yra gauta naujų rudeninių rūbų ir baltinių: vyrams, moterims ir vaikams.

DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS!

.....Prašome atsilankyti ir įsitikinti mūsų kainų žemumu ir geru patarnavimu.

LIETUVIŲ KRAUTUVĖ

Joseph's Dry Goods Store

3218 So. HALSTED ST., CHICAGO, Illinois.

LIETUVIAI — REMKITE SAVO TAUTIECIUS!

Jeigu kada nors važiuosite ar pėsčias eisi, ne užmiršk sustoti ir užėiti į LIETUVISKĄ RAMBYNĄ 4622 So. Western Ave. — Atsigaivinsi ir pailsėsi! —

K. KLASTAUSKAS, KOLUMBIJOJE, Medelin, Apartado nac. 2336, — verčiasi spaudos platinimu ir turi atstovybes kitose šios šalies vietovėse. Ten yra gaunama ir LL.

GERB. LAISVOSIOS LIETUVOS GAVĖJAMS.

Prieš išleidžiant LL mes kreipėmės į bičiulius ir pažįstamus bei atstovus, prašydami mums duoti menamų skaitytojų adresus. Sulig šiais nurodymais mes laikraštį ir siuntinėjame.

Taip pat mes siuntinėjame žinioms mūsų tautiečiams, spaudos mylėtojams ir besidomintiems lietuviškais reikalais asmenims, kurių adresus pavyko gauti. Mums gavosi administracinių sunkumų, kai daliai neužsi-prenumeravusių skaitytojų siuntinėjimą sustabdėme. mus kreipėsi ir laikraščio gavėjai dėl tolimosios siuntimo, o taip pat mūsų bičiuliai patarė dar toliau jų rekomenduotiems asmenims siuntinėti.

Mes prašome Gerb. laikraščio gavėjus pasisakyti dėl tolimosios siuntinėjimo bei užsi-prenumeravimo.

Tamstų patogumui ir brangaus laiko sutaupymui naudotinas šis kuponas:

LAISVOJI LIETUVA
3157 So. Emerald Ave,
Chicago 16, Ill.

Pavardė ir vardas .....
Numeris ir gatvė .....
Miestas ..... Zc ..... Valstija .....

Prasau man LL siųsti, nesūsti (pageldaujama pabraukti).

Prenumeratai siūnciu: \$ ..... mėtais, pusel metų, 3 mėnesiams, sumokesiu vėliau (pageldaujama pabraukti). Aukojų \$ .....

Parašas

LAISVOJI LIETUVA už Tamstų pastangas ir bendradarbiavimą širdingai dėkoja.

ADMINISTRACIJA

š pusl. LAISVOJI LIETUVA

ŽINIOS IŠ KANADOS

VENESSA, KANADA.

8. m. spalio 25 d. p. p. Bartulys šelmoje buvo nepaprastas įvykis — krikščynos. Vienturte dukte pakrikštyta vardu Aldona.

P. M. Bartulis yra senas imigrantas, aukštaitis ir turi gražią tabako farmą su savo bendrininku p. S. Skuda. Jų farma šiekia apie 100.000 dolerių vertės. M. Bartulis prieš metus vedė karo audrų atbėkėją iš krašto lietuvaitę irgi aukštaitę — Damutę. Todėl, kaip turtingų tabako fermerių šeimoje, buvo turtingos ir krikščynos, kuriose dalyvavo per dvi dienas per 60 svečių.

Krikščynose netik svečiai valge ir gerė iš turtingų visokių valgių ir gerimų apkrautų stalų, bet ir jų korespondentas valge ir gerė, kad net pro barzdą varvėjo, kaip sakoma.

Vaišių metu pasakyta daug kalbų ir palinkėta sūnams krikščynų. Mat, svečiai tikisi po metų vėl dalyvauti baliuje.

Farmeris.

Kanados lietuviai rengiasi išleisti savo gyvenimo knygą.

— Du lietuviai — Kazys Ašoklis ir Ant. Salkauskis, negaudami teises įstoti Kanados universitetus mokintis, išvyko baigti studijas į V. Vokietiją, patys apsimokėdami už mokslą.

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose kreipkitės:

DR. J. KAŠKELIS

R. TESLIA REAL ESTATE,

575 Queen St. W. TORONTO
tel: Wa 2646; Wa 2647; Wa 2648.

TORONTO.

8. m. lapkričio mėn. 1 d. Toronto, dalyvaujant LAS Vyr. Valdybos pirmininko pavaduotojui Steponui Jakubickui ir Vyr. Valdybos organizacinio skyriaus vadovui inžinieriui Jurgitui Preikšaidiui, įvyko LAS Toronto skyriaus visuotinis metinis susirinkimas.

Susirinkime aptartas "Laisvosios Lietuvos" remimo ir platinimo klausimas. Nutarta surinkti aukų buv. LAS garbės nario a. a. Vydūno fondulį ir perrinkta skyriaus valdyba ir kontrolės komisija.

I naują skyriaus valdybą išrinkta buv. valdybos pirmininkas Petras Paulenis, p. Butrimas ir p. Klimas.

Kontrolės komisijon išrinkta: p. V. Skriniskas, p. K. Liutkus ir p. Ignas Budrys.

Reikia pastebėti, kad Petras Paulenis yra išrenkamas iš eilės ketvirtį metal. Jis buvo Vėtininkijos garbės gynėjas, Vėtininkijos Valdybos narys, skyriaus pirmininkas ir dabar perrinktas sekantems metams.

P. Paulenis, kaip teisininkas, visose jam suvažiavimo ar susirinkimo pavestose pareigose yra nepamalinomas darbuotojas, kruopštus, darbštus ir pareigingas. Jis aktyviai dalyvauja susirinkimuose, posėdžiuose, paruošimuose ir nuolat yra pilnas aktyvumo ir kūrybiinių minčių. Yra linkėtina P. Pauleniui daugel metų būti vadovaujančiuose LAS eilėse ir savo patyrimu ir energija būti švęturui jaunesiems LAS nariams.

S. J.

PAIEŠKOJIMAS

REGINA STONCIENE-LAGUCKAITE
2001 So. Halsted St., Chicago 8, Ill., paleško pusbrolių Vytautą Lagucką, esantį Kanadoje.

Žiną jo adresą, maloniai prašomi pranešti.

JAUNIME, NEPRALEISK PROGOS — PASKUTINIS PRIEŠ ADVENTĄ!

8. m. lapkričio mėn. 21 dieną U N. F. AUDITORIOJE
297 College Str. Rengiamas paskutinis prieš Adventą

ŠOKIU VAKARAS

Šokiams gros Toronto Lietuvių Orkestras TRIMITAS.

BUFETE — kieti ir minkšti gėrimai bei užkandžiai.

Pradžią 7.30 val. LAS Toronto Skyrius.

J. J. ELLIS, REALTOR

383 Roncesvelles Av, Toronto, Ont.
Jeigu norite pirkti ar parduoti namus, farmas, gazolino stotis, krautuves ar kitokius bizius daryti, visuomet Jume mielai patarnaus mūsų atstovas

Vytautas LUNYS

Telefonai: Biuro LA 8000; Buto LY 2048.

Dėmesio!

LIETUVOS VAIZDAI

Brolių Motužų Spalvotame Filme

Gražūs Lietuvos vaizdai, kurie niekuomet nepasens ir amžinai patiksliks gyvi mūsų širdyse. BUS RODOMI GRUODŽIO 5-6 d. d. TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE, 235 Ossington Ave. SEANSŲ PRADŽIA: — Šeštadienį 3 val. ir 6 val. p. p.; sekmadienį 3 val. po pietų.

Gerb. Toronto visuomenė, dėl apręto vietų skaičiaus, yra prašoma bilietas pasirūpinti iš anksto. Bilietai gaunami TLN rastiņėje 6-9 v. v. Įėjimas \$ 1.00, iš anksto nusipirkus — 0.75 ct.

Br. Motužai — rengėjai.

Worcesterly

S. M. LAPKRICIO MEN.

I VYKSTA 28 D. (SESTADIENI)

Lietuvių Klubo Salėje

12 Vernon St.

Lietuvių Karių, Žuvusių

Lietuvos Laisvės Kovose pagerbimas

I. MENINĖJE MINEJIMO PROGRAMOS DALIJE, DALYVAUJA LIETUVOS OPEROS SOLISTE JUZĖ AUGAITYTĖ iš Philadelphiajos ir rašytojas humoristas A. GUSTAITIS iš Bostono.

II.

Po koncerto bus šokiai, grojant linksmai "Tango" kapelai. Taipogi bus valgių ir gėrimų bufetas.

PRADŽIA 7 VAL VAKARE

Parengimo pelnas skiriamas Lietuvos Karo Invalidams šelpti. Visus lietuvius maloniai kviečiame atsilankyti.

Rengia L. K. S. "RAMOVES"

Worcesterio Skyriaus Valdyba.

KĄ JĖ DIRBA

L. S. "Ramovė" Chicago skyrius 8. m. lapkričio 22 d. ruošia Lietuvos kariuomenės 35 metų sukakties minėjimą šia dienotvarkė:

10.45 val. — iškilmingos pamaldos Šv. Jurgio bažnyčioje. Pamokslą skaiko kun. Santaras. Bažnyčioje giedos parapijos choras, vadovaujamas p. Baltrušaičiu. Solo giedos operos solistas Baltrušaitis.

12.30 val. Lietuvių Auditorijoje, Halsted St. 3133: a. Iškilmingas posėdis, b. meninė dalis. Išpildys Chicago Vyrų Choras, muz. Br. Jonušo vadovaujamas.

Kūrejai savanoriai rengiasi kariuomenės šventėje dalyvauti organizuotai, su savo vėliava.

Lietuvių visuomenė kviečiama gausiai dalyvauti.

Karolis Dabulevičius
Pirmininkas
J. Valaitis
Sekretorius

• Jei bėda tave ištiko — radijas ar televizija neveikia, gal koks naujas tau patiko — pas Semėną tuoj pat eiki. Didžiausias televizijų, radijo, elektrinių laikrodžių ir kitų įrengimų pasirinkimas lietuvių krautuveje — "Da'na", 3130 So. Halsted St. Telefonas: DA. 6-6887.

NUFIGHTOMIS KAINOMIS parduodamas fabriko skirtas kiekis dažų, tinkamų dažyti medžiui, geležei, cementui iš oro ir iš vidaus. — Kaina tikrai \$ 1.7 5galionui. Parduomo laikas iki 8. m. gruodžio mėn. 15 dienos.

Gaunama:
D. JURJONO KRAUTUVEJE,
3524 So. Halsted St., Chicago 9, Ill.
Tel.: Bishop 7-3371

Reikalinga pardavėja lietuvaitė, mokanti kalbėti angliškai

K. & S.

Department Store,
3321-23-25 So. HALSTED STREET,
Chicago 8, Ill. Tel.: Bishop 7-9382

PRIMINIMAS

Primename, kad Kalėdos jau ne už marių. Visokių dovanoms prekių gausite, pavyzdžiui:

1. Siuvamų mašinų, pradėdant nuo \$ 15,— iki \$ 400;
2. Radio aparatų, su kuriais girdima Europa ir kitos pasaulio šalys;
3. Rašomųjų mašinėlių su visokiais raišydais.

4. Įvairių firmų šveicarikių laikrodžių vyrams ir moterims;

5. Įvairiausių lietuviško meno išdirbinių iš odos, medžio, gintaro, ir įvairiausių rankdarbių;

6. Didžiausias pasirinkimas lietuviškų knygų, žurnalų ir laikraščių visoje Amerikoje. Taip pat ir kitomis kalbomis.

Ką Jūs bepirktumėte, prieš tai pasiteiraukite pas J. Karvelį ar F. Mintautą — 3322 — 3249 So. Halsted St., Chicago 8, Ill. Tel.: Yards 7-0677 ir DA 6-1136.

Pas mus apsilankę, nebūsite apvilti. Įsitikinkite. Juk suprantama, kad visų prekių suminėti — išvardinti neįmanoma

Dėmesio!

Ponioms ir Panelėms!
NEPAPRASTO GRAZUMO
SALONAS

Cecilia Pash's

4600 So. Wood St.
Telef.: Virginia 7-0452,
Daro šaltą, šiltą ir šilgalikį
PLAUKŲ SUSUKAVIMĄ.
Darbas puikus!

Kainos prieinamos!

Užsieniniai vynai, konjakai ir kitų puikūs gėrimai, —

gausite

LIKERIŲ KRAUTUVEJE

'Klaipėda'

4440 So. Western Ave.

Virš 50 metų

Ne tik patarnauja, bet ir broliškus patarimus duodu apie

IVAIRIAS APDRAUDAS.

KREIPKITES Į

JOHN F. EUDEIKIS

Laidotuvių Direktorius

Tai yra seniausia ir didžiausia laidojimo įstaiga.

Veikia Dieną ir Naktį

4605 — 07 So. Hermitage Ave. — Tel.: Yards 7-1741 ir 7-1742

arba
4330 — 34 So. California Ave. — Tel.: LA. 3-0440.

Koplyčiose moderniški oro keitimo įrengimai

Pakvietimas

JONAS PETRULIONIS

Rengia 8. m. lapkričio mėn. 20, 21 ir 22 d. d. savo vedamos svetainės prie 4555 So. Paulina g-vė

Atidarymą — 'Grand Opening'

Maloniai kviečiu visus savo draugus ir pažįstamus atsilankyti.

Su tikra pagarba

JONAS PETRULIONIS

DĖMESIO!

DĖMESIO!

VELTUI GAUNAMA SALĖ

Ivairiems parengimams: šokiams, vestuvėms, krikščynoms, sukaktuvėms ir kitokioms progoms paminėti.

— Kreiptis

ALDONOS TAVERNOJ

4501 So. HARMITAGE ST. CHICAGO 9, ILL.

TELEF.: LA. 3-5892

TELEF.: J.A. 3-5892

LIETUVIŲ AUDITORIJA

3133 So. Halsted St.

Telefonas: Victory 26172.

KETURIOS SALES

Įnuomojamos vestuvėms ir. pobūviam su maistu ar be maisto. Susirinkimams ir konferencijoms salės veitui.

Kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį, grojant BALIO PAKSTO orkestrui

ŠOKIAI

Pradžią 8 val. vakaro.

Sekmadieniais įėjimas neapmokamas.